

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt politisk sekretariat

6. december 2010
Sagsnr.: 001-03054

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg Rådsmøde (miljø) den 20. december - miljødelen

Samlenotat til Rådsmøde (miljø) den 20. december 2010		
1.	Forslag om markedsføring og anvendelse af biocidholdige produkter KOM (2009) 267 endelig - <i>Politisk enighed</i>	Side 2
2.	Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) - (omarbejdning) KOM (2008) 810 endelig - <i>Fremskridtsrapport</i>	Side 16
3.	Forslag til forordning om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område. KOM (2010) 375 - <i>Fremskridtsrapport</i>	Side 33
4.	Ressourceeffektivitet - <i>Rådskonklusioner</i>	Side 41
5.	Bedre instrumenter til miljøforvaltning - <i>Rådskonklusioner</i>	Side 48
6.	Biodiversitet - <i>Rådskonklusioner</i>	Side 54

Til vedtagelse som et A-punkt på et kommende Rådsmøde i januar 2011		
7.	Forberedelse af det niende partsmøde i FN's Skovforum (UNFF) i New York den 24. januar til 4. februar 2011 - <i>Sagen er ikke på rådsmødedagsordenen for rådsmødet (miljø) d. 20. december 2010, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde mhp. vedtagelse.</i>	Side 62

PUNKT 1

Forslag til Europaparlamentets og Rådets forordning om markedsføring og anvendelse af biocidholdige produkter

KOM(2009) 267

- Politisk enighed

Revideret notat

Resume

Kommissionen foreslår at ophæve biociddirektivet og erstatte dette med en ny forordning, der hvis forslaget vedtages, vil udgøre den fremtidige regulering af en harmoniseret EU-godkendelsesordning for biocider. Hovedelementerne i forslaget er udvidelse af biocidreguleringen til også at omfatte artikler, som er behandlet med biocider, indførelse af central godkendelse i EU-agentur for visse biocidmidler, ændrede kriterier og procedurer i godkendelsesbehandlingen af biocider samt indførelse af en harmoniseret struktur for gebyrer.

1. Status

Kommissionen sendte den 12. juni 2009 ovennævnte forslag til Rådet og Europa-Parlamentet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 95 (nu TEUF art 114) og skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251 (nu TEUF art. 294).

Forslaget blev præsenteret i Rådets arbejdsgruppe den 3. juli 2009, og der har været drøftelser af forslaget og tekstgennemgang på møder i arbejdsgruppen i perioden juli 2009 - november 2010.

Forslaget er under behandling i Parlamentet og blev første gang drøftet i Parlamentets miljø-udvalg den 4. november 2009. Forslaget blev igen drøftet i Parlamentets miljø-udvalg den 28. juni 2010 og fulgt af afstemning i udvalget i juli 2010 og plenarafstemning den 22. september 2010.

Nærhedsnotat er fremsendt til Folketinget den 24. juni 2009 og grundnotat er fremsendt den 8. september 2009. Samlenotat om sagen er oversendt til Folketinget den 3. december 2009 forud for Rådsmøde (miljø) den 22. december 2009 og 27. maj 2010 med henblik på orientering.

Formandskabet satte sagen på til politisk drøftelse på rådsmødet (miljø) den 22. december 2009, og igen på rådsmødet den 11. juni 2010 med henblik på fremskridtsrapport. Nu er sagen igen sat på dagsordenen til rådsmødet den 20. december 2010, denne gang med henblik på politisk enighed.

Forslaget skal erstatte biociddirektivet (98/8/EF), hvis hovedformål er at skabe en harmoniseret forhåndsgodkendelsesordning for den del af bekæmpelsesmidlerne, der udgøres af biocidmidlerne (f.eks. træbeskyttelsesmidler, rottemidler, visse desinfektionsmidler etc.). Biociddirektivet trådte i

kraft 14. maj 1998 og blev gennemført i kemikalieloven¹.

Kommissionen oplyser, at den stiler efter, at den nye forordning kan træde i kraft den 1. januar 2013.

2. Formål og indhold

Baggrunden for forslaget er resultatet af evalueringen af implementeringen af det eksisterende biociddirektiv. Denne evaluering pegede bl.a. på behovet for

- at effektivisere og forenkle direktivets procedurer for vurdering og godkendelse først og fremmest af aktivstofferne, særligt de stoffer, der indgår i lav-risiko biocidmidler,
- at præcisere kravene til data, som ansøgere skal indsende, og herunder reglerne for, hvornår data kan undværes, samt at sikre
- at de administrative byrder for de små og mellemstore virksomheder ikke bliver uforholdsmæssigt store.

Kommissionen nævner, at formålet med forslaget er at forbedre det nuværende regelsæt om biocidgodkendelser på disse punkter, samtidig med at man bevarer et højt beskyttelsesniveau for miljø og for menneskers og dyrs sundhed. Forslaget vil bygge videre på de grundlæggende principper i det nuværende biociddirektiv, herunder positivliste princippet, hvor aktivstoffer vurderes med henblik på optagelse på en særlig liste, hvorefter der foretages en særskilt vurdering af hvert enkelt biocidmiddel indeholdende de godkendte aktivstoffer.

Omfanget af forordningen udvides i forhold biociddirektivet, i det der indføres regler om artikler behandlet med biocider, ligesom biocider i materialer beregnet til at komme i kontakt med fødevarer omfattes af reglerne. Som noget nyt defineres ”brug” (af biocidmidler) i selve forordningen og inkluderer f.eks. oplagring. Definitionen af ”markedsføring” er snævrere end i de gældende regler og omfatter i modsætning til biociddirektivet kun første levering af et biocidmiddel på EU-markedet.

Hovedpunkter i forslaget er:

Krav til artikler, som er behandlede med biocider.

Der foreslås et generelt markedsføringsforbud mod artikler eller materialer, som er behandlede med et biocidmiddel, hvis biocidmidlet i artiklen ikke er godkendt til den pågældende anvendelse i mindst et medlemsland. Behandlede artikler/materialer, som opfylder kravene, skal mærkes med aktivstofnavn, formålet med biocidbehandlingen, godkendelsesnummer for biocidmidlet, evt. farebetegnelse mv. Det nuværende biociddirektiv indeholder ikke tilsvarende krav til behandlede artikler.

Godkendelse af aktivstoffer og afskæringskriterier for aktivstoffer.

¹ Hovedreglen i direktivet er, at medlemslandene kun må tillade markedsføring og brug af biocidmidler, som er godkendt efter direktivets principper. Midlerne godkendes på nationalt niveau, og myndighederne må kun godkende midler, hvis alle de aktive stoffer, som midlet indeholder, er blevet vurderet og godkendt på EU-niveau.

Aktivstoffer, der indgår i almindelige biocidmidler, skal, som i det nuværende direktiv, godkendes på EU-niveau ved komite-beslutning (forskriftsprocedure med kontrol). Der indføres afskæringskriterier, hvorefter stofferne ikke kan optages på bilag I (positivlisten over godkendte aktivstoffer) med mindre udsættelsen for biocidmidlerne under normal anvendelse er negligibel, eller hvis biocidmidler med stoffet ikke kan undværes til at bekæmpe skadevoldere, der udgør en alvorlig fare for folkesundheden, eller hvis der er andre lignende uforholdsmæssige ulemper ved at undvære stoffet til biocidformål. Afskæringskriterierne baserer sig på stoffernes iboende egenskaber (alvorlige effekter på sundheden). Som noget nyt foreslås desuden, at der ikke skal være krav om forudgående EU-vurdering og positivliste-optagelse af aktivstoffer, der indgår i lav-risiko biocidmidler.

Central godkendelse i EU-agentur for visse typer biocidmidler

Kommissionen foreslår, at en ansøger, i stedet for at søge godkendelse eller gensidig anerkendelse nationalt, kan vælge at indgive sin ansøgning om godkendelse af lav-risiko biocidmidler og biocidmidler med nye aktivstoffer centralt til Det Europæiske Kemikalie Agentur (ECHA). Endelig godkendelsesbeslutning i sådanne tilfælde træffes ved komite-beslutning (forskriftsprocedure) og vil have gyldighed i hele EU's område. Det vil være rapportør-medlemslande (efter ansøgeres valg) som foretager den egentlige vurdering efter de fælles principper. Det kan ikke umiddelbart på baggrund af forslaget vurderes, hvor stor en andel af biocidmidlerne, der vil kunne betegnes som lav-risiko biocidmidler og dermed kunne omfattes af den centrale godkendelse. Forslaget indeholder desuden en hjemmel for Kommissionen til ved komite-beslutning (forskriftsprocedure med kontrol) at vedtage en ændring af forordningen, således at flere kategorier af biocidmidler bliver omfattet af den centrale godkendelse.

Etablering af biocidkomite under ECHA

Der etableres en særlig biocidkomité under Det Europæiske Kemikalie Agentur. Medlemslandene kan indstille op til 2 eksperter til komitéen. Agenturets bestyrelse vælger medlemmerne ud fra den samlede liste og deres ekspertise til komitéens arbejdsopgaver. Biocidkomitéen skal blandt andet komme med udtalelser om ansøgninger om godkendelse af aktivstoffer og de centraliserede EU-godkendelser af biocidmidler. Procedure for udnævnelse, arbejdsdeling, kvalifikationer og interesseforhold samt klageadgang for Agenturets afgørelser følger bestemmelserne i REACH forordningen.

Ny definition af lav-risiko biocidmidler

Forslaget opstiller en række tekniske kriterier for, hvornår et biocidmiddel kan anses for at være et lav-risiko biocidmiddel. De tekniske kriterier, blandt andet for vurdering af eksponering, er lempeligere end i det nuværende biociddirektiv. Selv om de tekniske kriterier ikke er opfyldt, betragtes et biocidmiddel stadig som et lav-risiko middel, hvis der er negligibel eksponering under normale anvendelsesforhold. Der angives ikke kriterier for, hvornår selve aktivstoffet er af lav risiko.

Databeskyttelse - tvungen datadeling mellem ansøgere.

For at reducere forbruget af forsøgsdyr foreslår Kommissionen som noget nyt i forhold til det nuværende direktiv, at en ansøgende virksomhed skal have ret til at henvise til en tidligere godkendelsesindehavers/ansøgers videnskabelige data, der involverer brug af forsøgsdyr, også selv om dataene er beskyttede efter reglerne om databeskyttelse. Hvis parterne ikke indbyrdes kan blive enige om prisen, kan myndigheden bruge dataene alligevel, hvorefter parterne evt. ved domstolens

hjælp må løse betalingsspørgsmålet. Forslaget viderefører i øvrigt det grundlæggende princip om databeskyttelse, men tilstræber at forenkle de nuværende regler. På visse punkter indebærer forslaget en styrkelse af virksomheders databeskyttelse.

Gensidig anerkendelse – mulighed for at nægte gensidig anerkendelse

Forslaget indeholder, ligesom det nuværende direktiv, tre muligheder for at nægte gensidig anerkendelse af en godkendelse, som allerede er givet i et andet medlemsland: 1) Målartern er ikke tilstede i det medlemsland, hvor der søges gensidig anerkendelse, 2) Resistens hos målartern, og 3) Forskelle i relevante brugsforhold som klima, yngleperioder etc. Der er dog i forordningen ikke umiddelbart givet samme mulighed for at nægte gensidig anerkendelse under henvisning til risikoen for arbejdstagere. Det modtagende medlemsland skal reagere inden for 2 måneder. Der er desuden, ligesom nu, en særlig mulighed for at nægte gensidig anerkendelse for visse produkttyper - midler til bekæmpelse af fugle, fisk og (andre) hvirveldyr - dog med en indskrænkning i forhold til begrundelserne, der kan anvendes.

Tidsubegrænsede aktivstofoptagelser på positivliste

Forslaget lægger op til, at aktivstoffer godkendes for højst 10 år ved første optagelse. Derefter skal godkendelsen fornyes, og der er angivet nye procedurer for fornyelsen. Kun hvis rapportørmedlemsstaten vurderer, der er anledning til det, skal der foretages en fuld vurdering af et allerede optaget aktivstof, når den første optagelsesperiode udløber. Hvis godkendelsen kan fornyes, løber den derefter i ubegrænset tid med mindre, der kommer nye negative oplysninger om stoffet. Optagelsesperioden for stoffer, som er kandidater til substitution, kan ikke være tidsubegrænset. I dag gælder der ligeledes en begrænsning på op til ti år for første godkendelse. Herefter er der mulighed for fornyede optagelser i nye 10 års-perioder.

Tilpassede datakrav og forenklede procedurer.

Forslaget lægger op til en formalisering af mulighederne for at tilpasse datakravene til de enkelte stoffer og anvendelser, som svarer til reguleringen i forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Visse langtidsstudier på dyr foreslås skåret væk, hvor de ikke skønnes nødvendige. Der foreslås udvidede muligheder for ramme-formuleringer (en fælles godkendelse for flere enkeltprodukter som indbyrdes ligner hinanden) og enklere procedurer for biocidmidler, som er identiske med allerede godkendte produkter (parallelprodukter).

Alternativ vurdering og substitution.

Reglerne omkring alternativ vurdering og substitution ændres. Efter de nugældende regler kan et aktivstof nægtes optagelse på positivlisten, hvis stoffet på trods af, at der ikke er påvist en risiko, stadig giver anledning til bekymring, forudsat at der findes et mindre problematisk alternativ til den samme anvendelse. Efter forslaget skal et aktivstof i stedet vurderes for, om stoffets iboende egenskaber efter de angivne kriterier gør det til kandidat for substitution. Biocidmidler, som indeholder et aktivstof, som er kandidat til substitution, skal så efterfølgende vurderes for, om midlet kan erstattes med et egnet og mindre sundheds- og miljøbelastende alternativ. Konklusionerne om aktivstoffets status i forhold til substitution skal bruges i forbindelse med ECHA's udtalelse om et aktivstofs optagelse/fornyelse på positivlisten. Optagelsesperioden for stoffer, som er kandidater til substitution, kan ikke være tidsubegrænset.

Harmoniseret struktur for gebyrer

Forslaget indeholder en hjemmel for Kommissionen til ved komite-beslutning (forskriftsprocedure med kontrol) at fastsætte regler om en fælles struktur for de biocid-gebyrer, som skal betales af virksomhederne til dækning af omkostningerne ved godkendelsesbehandlingen af ansøgninger. Et af principperne i den fælles struktur skal være reduceret gebyr for små/mellemstore virksomheder.

Formandskabets kompromisforslag 6564/5/10 – REV 5 af 19. november 2010

De skiftende formandskaber har i løbet af forhandlingerne i Rådets arbejdsgruppe flere gange fremsat kompromisforslag, der på væsentlige punkter afviger fra det oprindelige forslag fra Kommissionen.

Den 19. november 2010 fremsatte det belgiske formandskab det hidtil seneste kompromisforslag (Rev 5) der indebærer ændringer i bl.a. følgende centrale bestemmelser:

Central godkendelse / Unionsgodkendelse.

Formandskabet har foreslået området udvidet i forhold til det oprindelige forslag, således at der startes med 6 produkttyper (in-can og film konserveringsmidler, beskyttelsesmidler til fiber, læder mv, beskyttelsesmidler til byggematerialer, slimicider, konserveringsmidler til brug for metalforarbejdning samt balsameringsvæsker). Herefter udvides området fra 2020 til at omfatte alle produkttyper, bortset fra 5 (rotte- og musemidler, bekæmpelsesmidler mod andre hvirveldyr, fugle og fisk samt antifoulingmidler). Det er en forudsætning for unionsgodkendelse, at der er ensartede anvendelsesbetingelser for produkterne over hele unionen. Af forslaget fremgår desuden, at Kommissionen ved udgangen af 2017 skal udarbejde en statusrapport for implementeringen af unionsgodkendelserne, og i givet fald fremsætte forslag til at ændre bestemmelsen ved almindelig lovgivningsprocedure, hvis det viser sig nødvendigt.

Medlemsstaternes mulighed for indflydelse under godkendelsesprocessen.

Formandskabets forslag indebærer kortere tidsfrister for medlemsstaternes myndigheder for at fremkomme med kommentarer til agenturets eller andre landes vurderinger end Kommissionens oprindelige forslag. Således har Agenturet f.eks. 270 dage til at udarbejde en vurdering og fremlægge en udtagelse om godkendelse af det biocidholdige produkt til Kommissionen i det oprindelige forslag, mens denne periode kun er 180 i Formandskabets seneste forslag. På tilsvarende måde er tiden nedsat fra 4 måneder til 3 måneder til kommentering for den berørte medlemsstat i tilfælde af parallel gensidig anerkendelse.

Medlemsstaternes mulighed for at nægte gensidig anerkendelse af andre medlemsstats godkendelser.

Formandskabets kompromisforslag udvider en medlemsstats mulighed for at nægte gensidig anerkendelse. Både i forhold til det oprindelige forslag og de gældende regler i biociddirektivet foreslår formandskabet således de konkrete hensyn, som en nægtelse kan begrundes med, udvidet til bredt at gælde hensyn til miljø, sundhed, sikkerhed samt fx hensyn til beskyttelse af kulturarv. Hvis en myndighed ikke når til enighed med en ansøger om berettigelsen af en nægtet gensidig anerkendelse, skal spørgsmålet forelægges Kommission, som vil træffe en afgørelse efter at have hørt agenturet.

Indførelse af en simplificeret godkendelsesprocedure for visse biocidmidler.

I stedet for at operere med lav-risiko biocidmidler foreslår formandskabet, at visse biocidmidler, der opfylder bestemte kriterier, kan underkastes en lettere godkendelsesprocedure. Kriterierne er skærpede i forhold til de oprindelige kriterier for lav-risiko biocidmidler. En godkendelse, der er givet af et enkelt medlemsland efter denne procedure kan markedsføres i andre medlemslande uden at de efterfølgende lande skal godkende midlet eller gensidigt anerkende den første godkendelse.

Datakrav.

Datakravene for både aktivstoffer og biocidmidler er forøget i forhold til det oprindelige forslag.

Godkendelseskriterier og vurderingsprincipper.

Formandskabets forslag strammer op på eksklusionskriterierne – især for så vidt angår effekter på miljøet samt på kriterierne for substitution af aktivstoffer. Således er eksklusionskriterierne i formandskabets forslag suppleret med PBT kriterier samt vPvB kriterier, hvilket betyder, at meget persistente og bioakkumulerende aktivstoffer normalt ikke kan godkendes som aktivstoffer. Endvidere er hjælpestofferne i biocidprodukterne nu også inddraget i den samlede vurdering for substitution af biocidprodukter. Der er endnu ikke kommet et udspil på vurderingsprincipperne.

Reguleringen af artikler/varer, som er behandlede med biocidmidler, herunder definitionen af et biocidmiddel.

Formandskabet har foreslået en ændring i forhold til det oprindelige forslag således, at muligheden for at kunne markedsføre en behandlet artikel i EU skal afhænge af om aktivstoffet/aktivstofferne (og ikke selve biocidmidlet) er godkendt i EU. Formandskabets forslag indebærer også, at definitionen af et biocidmiddel indskrænkes i forhold til det oprindelige forslag, idet visse produkter med biocidvirkning, nu ikke længere skal betragtes som biocidmidler, men kun som behandlede artikler, hvis det primære formål med artiklen ikke er den kemiske biocidvirkning. Et eksempel herpå kan være et myggenet, som er imprægneret med insektmiddel. Her kan det med den nye definition fremføres, at den kemiske virkning som repellent kun er sekundær i forhold til, at nettet virker fysisk ved at holde myg væk.

Den harmoniserede struktur for gebyrer.

Formandskabet har indsat visse bestemmelser om gebyrprovenu og fordelingen af gebyr mellem agenturet og medlemsstaterne og blødt op på det oprindelige forslags bestemmelse om, at der skal ske en gebyrreduktion for små og mellemstore virksomheder.

Beslutningsprocedurer / komitologi.

Som følge af Lissabon-traktaten har formandskabet tilpasset forslagets delegationer til Kommissionen, således, at denne på en række centrale områder kan udstede delegerede retsakter. Det gælder fx opdatering af bilag samt fastsættelse af visse kriterier. Formandskabet lægger dog op til at beslutninger om aktivstofgodkendelser skal træffes ved gennemførelsesretsakter, som indebærer en formel afstemning i komite. Dette gælder dog ikke aktivstoffer, der indgår i midler, der opfylder betingelserne for at blive godkendt efter den forenklede procedure. Beslutning om

sådanne aktivstoffers godkendelse træffes efter formandskabets forslag ved hjælp af delegerede retsakter.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Ved 1. behandlingen i september 2010 har Europa-Parlamentet fremsat en række ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag på væsentlige områder. Parlamentet foreslår således bl.a., at området for de centraliserede unionsgodkendelser fra 2017 udvides til at omfatte alle biocidmidler. Til gengæld foreslår Parlamentet så en procedure, hvorefter medlemsstaterne gives en tydeligere ret til at nægte unionsgodkendelse på deres område på grund af nationale forhold uden indhentelse af Kommissionens forudgående accept. Parlamentet foreslår ikke skærpede datakrav, men har skærpet afskæringskriterierne for aktivstoffer og Parlamentet er dermed for så vidt angår disse på linje med formandskabets seneste forslag. Desuden foreslår Parlamentet ændringer med henblik på at nedsætte antallet af forsøgsdyr. Der foreslås udvidede muligheder for at et medlemsland med nationale begrundelser kan nægte at godkende et biocidmiddel, som allerede er godkendt i et andet land. Medlemsstater skal også kunne modsætte sig unionsgodkendelser på deres område, hvis der foreligger nationale begrundelser. Parlamentet foreslår, at muligheden for at kunne markedsføre en behandlet artikel i EU skal afhænge af om aktivstoffet/aktivstofferne (og ikke selve biocidmidlet) er godkendt i EU. Parlamentet foreslår også ændringer i forhold til den harmoniserede struktur på gebyrområdet, bl.a. at et gebyr også bør afspejle om et biocidmiddel er et lavrisiko-biocidmiddel. Endelig fremsætter Parlamentet en række forslag om ændrede beslutningsprocedurer i lyset af Lissabon-traktaten.

4. Nærhedsprincippet

Da forslaget har til formål at sikre et velfungerende indre marked, finder Regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

Biociddirektivets regler om godkendelse af biocidmidler er gennemført i lov om kemiske stoffer og produkter samt i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler. Lov om kemiske stoffer og produkter samt bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler skal ændres, hvis forslaget vedtages. Desuden kan forslaget medføre behov for ændringer i nogle af Arbejdstilsynets bekendtgørelser.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser:

Kommissionen har udarbejdet en konsekvensvurdering. Analysen i konsekvensvurderingen behandler de økonomiske, miljømæssige og sociale indvirkninger ved udvidelse af reguleringens anvendelsesområde (f.eks. inddragelse af behandlede artikler), centraliserede godkendelsesprocedurer, datadeling, datakrav og gebyrstruktur. Analysen indeholder brede kvantitative vurderinger af forslagets økonomiske konsekvenser for hhv. økonomi, sociale forhold og miljø af en række muligheder (policy options) for disse elementer. Vurderingen er baseret på konsulentundersøgelser samt konsultationer med og spørgeskema- og interview-undersøgelse hos de berørte parter. Samlet set vurderer Kommissionen, at det ville være forbundet med meget store omkostninger for industrien at opfylde krav og procedurer, hvis man lod reguleringen i det nuværende biociddirektiv fortsætte. Det vurderes, at dette forslag samlet set vil påføre industrien i EU omkostninger på mellem 193,6 og 706 mio. Euro over en periode på 10 år. Omkostningerne er først og fremmest forbundet med indførelsen af en certificeringsordning for behandlede artikler og

godkendelse af yderligere aktivstoffer og biocidmidler. Til gengæld vil effektiviseringer, nye forenklede procedurer og harmoniseret gebyrstruktur efter Kommissionens vurdering medføre besparelser for industrien over samme periode på mellem 2.7 og 5.7 mia. Euro (dog mest sandsynligt i den lavere ende af denne skala). Kommissionen vurderer også, at især forslaget om udvidelse af anvendelsesområdet med behandlede artikler vil medføre betydelige miljø- og sundhedsmæssige forbedringer, som dog er vanskeligt kvantificerbare. Forslagets øvrige tiltag vurderer Kommissionen som neutrale i forhold til miljø og sundhed. Kommissionen vurderer således samlet, at forslaget vil have positive økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vurderes at kunne få økonomiske/administrative konsekvenser for staten. De centraliserede godkendelsesprocedurer vil muligvis reducere de administrative byrder for nationale myndigheder. Denne reduktion risikerer imidlertid at blive opvejet ved en stigning i antallet af midler, der skal godkendes. Konsekvensvurderingen vil afhænge af den endelige fordeling af opgaver mellem agenturet og myndighederne, særligt i forhold til området for unionsgodkendelser, herunder også fordeling af provenu for gebyrer. Øgede vejlednings-forpligtelser over for godkendelsesansøgere og importører af artikler vil medføre øgede administrative byrder. Endelig vil det øgede omfang af reguleringen til også at omfatte artikler betyde en øget kontrolforpligtigelse. Det vurderes, at disse områder vil betyde et øget ressourceforbrug på minimum 4 årsværk om året, som finansieres inden for Miljøministeriets rammer via Kemikaliehandlingsplanen, som er permanente. Der er ikke umiddelbart i forslaget gebyrbestemmelser, der omfatter disse nye myndighedsopgaver.

I det omfang den foreslåede harmoniserede gebyrstruktur med reduceret gebyr for små og mellemstore virksomheder ikke indebærer fuld økonomisk kompensation for de godkendende myndigheders omkostninger vil det medføre negative økonomiske konsekvenser for staten. Det bemærkes, at forslagets gebyrbestemmelse er en hjemmelsbestemmelse for Kommissionen til at fastsætte mere detaljerede gebyrbestemmelser. Under de nuværende regler - som følge af biociddirektivet - er der fuld gebyrdækning af myndighedernes omkostninger til behandling af ansøgninger om godkendelse.

Erhvervsadministrative konsekvenser.

Kommissionens vurderinger kan for så vidt angår de erhvervsøkonomiske og –administrative konsekvenser til dels overføres på danske forhold. Den strengere regulering af artikler vil udgøre en byrde for importører af disse, men samlet set må forventes positive administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det bemærkes, at det danske marked kendetegnes ved relativt få eller ingen aktivstofproducenter og typisk små eller mellemstore import- og produktionsvirksomheder. Forslagets eventuelle fordele og ulemper for producenter af aktivstoffer vil således ikke slå igennem i Danmark i større grad, hvorimod fordele, herunder reduceret ansøgningsgebyr, og ulemper, der er særligt målrettede små og mellemstore virksomheder, vil slå fuldt igennem i Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes samlet set at kunne få begrænsede samfundsøkonomiske konsekvenser.

I de tilfælde hvor forslaget medfører, at importerede artikler med risiko for sundhed eller miljø ikke kommer på markedet, vil det give en gevinst for sundhedsomkostningerne. Der er således tidligere

set allergiske reaktioner, som skyldes biocider i importerede artikler. Det er ikke umiddelbart muligt at kvantificere disse gevinster. For så vidt angår de øvrige dele af forslaget vil konsekvenser for befolkningens sundhed og for miljøet afhænge af den endelige udmøntning af de kriterier og godkendelsesprocedurer for biocidaktivstoffer og -midler, som forslaget indfører.

Kommissionen vurderer, at forslaget samlet set ikke vil få større betydning for beskæftigelsen, dog kan delelementer påvirke beskæftigelsen positivt. Kommissionens vurderinger kan til dels overføres på danske forhold.

Forslaget forventes ikke at medføre direkte eller indirekte ekstraomkostninger for borgere.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes samlet set at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark neutralt. Det vurderes umiddelbart, at forslagets enkelte delelementer kan påvirke beskyttelsesniveauet i forskellig retning. De endelige konsekvenser for Danmark vil afhænge af den nærmere udmøntning i praksis af forslagets delelementer, herunder kriterier og procedurer.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 1. juli 2009 til 93 interessenter. Dansk Erhverv (DE), DHI, Dansk Industri, herunder Foreningen for Danmarks Farve- og Lakindustri (DI), Hempel, Novozymes, Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler (SPT) og Unilever, Kommentarerne kan opdeles som følger:

Godkendelsesprocedurer, herunder centraliseret godkendelse:

DE, DI, Hempel, Novozymes SPT og Unilever fremhæver behovet for forenklinger og administrative lettelser i godkendelsessystemet og der gives forskellige forslag til tiltag, bl.a. forenklinger i procedurer for gensidig anerkendelse, udformning af ansøgninger om godkendelse, fastlæggelse af datakrav, ansøgninger om ændringer i eksisterende godkendelser og tilladelser til forsøgsmæssig afprøvning. Muligheden for centraliseret godkendelse hilses generelt velkommen, da det vil fremme harmonisering. Nogle udtrykker, at de gerne ser centraliseret godkendelse udbygget i forhold til forslaget. Flere støtter forslagets bestemmelser om udvidede muligheder for rammeformuleringer, men ønsker større klarhed om definition og procedurer. DI nævner, at regler om parallelgodkendelse kun bør gælde for helt identiske produkter.

Definitioner og kriterier mv.

DI finder kriterierne for lavrisiko biocidmidler for restriktive. Biocidmidler, der har status som lavrisiko, bør kunne bruge dette i markedsføringen. Forslagets konsekvenser på dette punkt bør analyseres yderligere. DI ønsker desuden yderligere konsekvensvurdering af indførelsen af afskæringskriterier for aktivstoffer. Novozymes nævner, at midler, der virker ved enzymer bør have mulighed for at blive betragtet som lavrisiko biocidmidler.

Krav til behandlede artikler

DI, DHI, SPT og Unilever støtter, at forslaget indfører krav til artikler eller gør reguleringen af artikler klarere, men nævner ligesom Hempel og Novozymes en række praktiske

uhensigtsmæssigheder f.eks. ved mærkningskrav. DHI gør opmærksom på, at forslaget herom er ressourcekrævende. DE ønsker nærmere kvantificering af miljø- og sundhedsmæssige fordele ved kravene til artikler.

Tvungen datadeling og databeskyttelse

DHI, DI, Hempel, SPT og Unilever er enige i forslaget om tvungen datadeling. DI ønsker mere klarhed over forslagets bestemmelser om databeskyttelse.

Andre emner

DI og Hempel hilser harmoniseret gebyrstruktur velkommen. DHI udtrykker betænkelighed ved, om de krav, der findes i såvel biociddirektivet som de nye forslag vil lede til monopol-lignende tilstande. DE finder, at udvidelsen med hensyn hertil vil medføre administrative byrder for virksomheder. AT fremhæver at det er afgørende, at visse arbejdsmiljødirektiver har forrang i forhold til forordningen.

Forslaget har været sendt i høring i specialudvalg for Miljø med frist den 21. oktober 2009. Forbrugerrådet har i den forbindelse oplyst, at de ikke har taget stilling til forslaget.

Forslaget blev behandlet på møde i specialudvalget for Miljø den 18. november 2009, hvor der var følgende bemærkninger:

DI oplyste, at man langt hen ad vejen var enige i Regeringens holdning. DI støttede, at artikler nu omfattes af forslaget. Desuden støtte DI den centrale godkendelse hos ECHA fremfor de nationale godkendelser. DI oplyste, at man ikke helt kunne gennemskue, hvorvidt DI's og Farvelakindustriens kommentarer omkring mærkning var taget med i overvejelserne i den danske holdning.

SPT erklærede sig enige i DI's kommentarer. SPT henviste til beregningerne af gebyrstrukturen, hvor man syntes, at der var tale om meget høje gebyrer, hvilket man skal være opmærksom på i fht. de små og mellemstore virksomheder - også i forbindelse med en diskussion om reduktion af gebyrerne for de små og mellemstore virksomheder.

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 19. maj 2010, hvor der indkom følgende kommentarer:

DI udtrykte tilfredshed med den danske holdning vedrørende behandlede artikler.

Sagen blev behandlet igen på et møde i Miljøspecialudvalget den 1. december 2010, hvor der indkom følgende kommentarer:

Danske Maritime henviste til, at man generelt er nervøs for, om man vil forbyde antifoulingmidler. Det er vigtigt, at værfterne kan blive ved med at bruge midlerne. I stedet bør man skærpe kravene til værfterne. Danske Maritime henviste i øvrigt til, at et eventuelt forbud bør ske igennem IMO.

DI udtrykker, at man støtter formandskabets forslag til området for unionsgodkendelser, idet man dog bemærker, at antifoulingmidler ikke er med i området, selv om disse benyttes af skibe som sejler på havene. DI støtter den danske holdning om at reguleringen af behandlede artikler ikke må indebære unødige administrative byrder for virksomhederne og understreger vigtigheden af en håndterbar mærkningsordning. Det foreslås, at hvis en behandlet artikel er en kemisk blanding, så skal der ikke gælde en mærkningsordning ud over den, som allerede følger af klassificeringsreglerne. DI ønsker en gebyrreduktion for små og mellemstore virksomheder. DI påpeger vigtigheden af at der kommer differentierede frister for de enkelte led i distributionskæden i

forbindelse med udfasninger. DI støtter en udvidelse af de eksisterende regler for rammeformuleringer.

7. Forhandlingssituationen

Parlamentet afsluttede sin 1. behandling af forslaget ved plenarafstemningen den 22. september 2010, hvor der blev fremsat en række ændringsforslag, som er omtalt ovenfor under pkt. 3.

Rådet er i gang med 1. behandlingen af forslaget og arbejder hen imod politisk enighed i december 2010.

I perioden siden forslagets fremsættelse har der under skiftende formandskaber været afholdt en række arbejdsgruppemøder i Rådsregi (Miljø). I indeværende halvår har der typisk været afholdt 2 møder per måned. Under disse møder har medlemslandene haft mulighed for at fremkomme med tekstforslag.

Det overordnede indtryk af forhandlingssituationen er, at formandskabet formentlig vil kunne samle tilslutning til sit kompromisforslag, som det ser ud nu. Der er dog bl.a. umiddelbart følgende udeståender før politisk enighed eventuelt kan opnås:

- Området for central godkendelse (unionsgodkendelser). Her har formandskabet foreslået området udvidet i forhold til det oprindelige forslag, således at der startes med 6 produkttyper, hvorefter området efter en årrække udvides til at omfatte alle produkttyper, bortset fra 5 (rotte- og musemidler, bekæmpelsesmidler mod andre hvirveldyr, fugle og fisk samt antifoulingmidler).
- Medlemsstaternes indflydelse under godkendelsesprocessen. Formandskabets forslag til opgavefordeling mellem det centrale agentur og myndighederne samt de processuelle bestemmelser om godkendelsessager, herunder tidsfrister, giver medlemsstaternes myndigheder mindre tid og mulighed for at fremkomme med kommentarer til agenturets eller andre landes vurderinger.
- Reguleringen af artikler/varer, som er behandlede med biocidmidler. Formandskabet har foreslået en ændring i forhold til det oprindelige forslag således, at muligheden for at kunne markedsføre en behandlet artikel i EU skal afhænge af om aktivstoffet/aktivstofferne (og ikke selve biocidmidlet) er godkendt i EU. Formandskabet foreslår desuden, at definitionen af et biocidmiddel skal indskrænkes i forhold til det oprindelige forslag, således at visse produkter, der i dag betragtes som biocidmidler, i stedet reguleres som behandlede artikler.
- Den harmoniserede struktur for gebyrer. Formandskabet har indsat visse bestemmelser om gebyrprovenu og fordelingen af gebyr mellem agenturet og medlemsstaterne og blødt op på det oprindelige forslags bestemmelse om, at der skal ske en gebyrreduktion for små og mellemstore virksomheder.
- Beslutningsprocedurer / komitologi. Som følge af Lissabon-traktaten har formandskabet tilpasset forslagets delegationer til Kommissionen, således, at denne på en række centrale områder kan udstede delegerede retsakter. Det gælder fx opdatering af bilag samt fastsættelse af visse kriterier. En del medlemsstater har udtrykt ønske om en større formel inddragelse af medlemsstaterne på nogle af disse områder.

8. Dansk holdning

Regeringen er positiv over for forslagets formål om at effektivisere og forenkle procedurer for vurdering og godkendelse af biocider, hvor dette kan ske uden en sænkelse af beskyttelsesniveauet.

Medlemsstaternes myndigheder skal generelt sikres tilstrækkelig mulighed for at øve indflydelse på beslutninger om godkendelse af aktivstoffer, godkendelse af biocidmidler, som skal kunne markedsføres på deres område, samt fastlæggelse af datakrav og godkendelseskriterier, i det omfang det ikke fremgår direkte af forordningen. Det gælder ikke mindst ved fastlæggelsen af de formelle beslutningsprocedurer i lyset af Lissabontraktaten, når kompetencer delegeres til Kommissionen.

Regeringen finder således, at der er en række beslutninger, som ikke bør overlades til Kommissionen ved delegation herunder f.eks. opdatering/ændring af bilag og fastsættelse af kriterier. Regeringen finder i stedet, at disse ændringer bør ske ved den almindelige lovgivningsmæssige procedure.

For så vidt angår beslutninger om godkendelse af aktivstoffer finder Regeringen, at sådanne beslutninger godt kan delegeres til Kommissionen, men beslutningerne bør ske i form af gennemførelsesretsakter, idet medlemsstaterne her sikres en større indflydelse på forslagenes konkrete udformning.

Regeringen finder, at de af formandskabet foreslåede tidsfrister for kommentering ikke bør forkortes yderligere.

Regeringen finder det væsentligt, at der fortsat skal være en godkendelsesprocedure på medlemsstatsniveau for biocidmidler for de ansøgere, som ønsker at vælge det som et alternativ til Union godkendelsen. Regeringen kan dog støtte etapevis indførelse også af centraliserede godkendelsesprocedurer for visse biocidmidler med ensartede anvendelsesmønstre, hvis der sikres medlemsstaternes myndigheder en tilstrækkelig mulighed for at øve indflydelse på vurderingerne, herunder om nødvendigt nægte godkendelse på grund af nationale forhold efter den af Parlamentet foreslåede procedure. Regeringen forudsætter, at der sikres mulighed for, at det centrale agentur kan klare opgaven. Bestemmelserne for den etapevise indførelse af området for centraliseret godkendelse bør fastsættes i selve forordningen og ikke i en retsakt i medfør af forordningen.

Regeringen kan som udgangspunkt støtte formandskabets forslag til de 6 produkttyper, der først gives mulighed for unionsgodkendelse, idet der lægges vægt på, at disse typisk er produkter som har ensartet anvendelse i EU. Regeringen kan acceptere en udvidelse fra 2020 af området for unionsgodkendelse med yderligere produkttyper, idet regeringen lægger vægt på, at Kommissionen i 2017 skal udarbejde en statusrapport. Rapporten skal kunne påvise, om forudsætningerne for denne udvidelse af området for unionsgodkendelser, må revideres, fx hvis det viser sig at Agenturet ikke kan klare opgaverne i forbindelse hermed. Regeringen er enig med formandskabet i de 5 produkttyper, som ikke skal kunne unionsgodkendes

Regeringen støtter formandskabets forslag om at udvide mulighederne for at nægte gensidig anerkendelse på grund af nationale forhold. Regeringen støtter indførelsen af en procedure, som svarer til den som Parlamentet har foreslået, for nægtelse af unionsgodkendelser på grund af nationale forhold. Regeringen finder det vigtigt, at der ikke med forslaget sker forringelse af beskyttelsen af arbejdstagere.

Regeringen kan støtte formandskabets forslag om at lade betegnelsen lavrisiko biocidmidler udgå og i stedet indføre enklere godkendelsesprocedurer for visse typer af biocidmidler, idet forslaget indebærer en skærpelse af kriterierne med hensyn til hjælpestoffer samt sikrer en vurdering og godkendelsesbehandling i EU-regi af de aktivstoffer, der indgår i midlerne. Regeringen er ikke enig i formandskabets forslag om, at sådanne produkter, som godkendes efter en lettere godkendelsesprocedure skal kunne markedsføres i andres medlemsstater uden efterfølgende godkendelse eller ret til at nægte gensidig anerkendelse.

Regeringen kan støtte formandskabets forslag til datakrav og kriterier, der indebærer en skærpelse i forhold til det oprindelige forslag. Datakravsbestemmelserne skal udformes, så de muliggør, dels at biocidmidler og aktivstoffer og hjælpestoffer, der indgår i biocidmidler, kan klassificeres korrekt,

og dels at midlerne kan vurderes for, om de – også ud fra en vurdering af den samlede eksponering – udgør en uacceptabel risiko for miljø eller sundhed, samt om de er effektive. Regeringen er åben for forslaget om at tydeliggøre kriterierne for, hvornår data kan undværes, idet regeringen finder, at det i tvivlstilfælde fortsat skal være virksomhederne, der skal dokumentere, at kriterierne herfor er opfyldt.

Regeringen kan støtte, at der indføres afskæringskriterier for godkendelse af aktivstoffer. Kriterierne er acceptable med hensyn til sundhedseffekter, og regeringen kan støtte den skærpelse med hensyn til kriterierne for miljøeffekter, som formandskabets forslag indebærer.

Regeringen støtter forslagets udbygning i forhold til de gældende regler af kriterierne og proceduren ved substitution. Regeringen kan støtte formandskabets forslag om, at aktivstoffer, som er substitutionskandidater, bør godkendes for en kortere periode (7 år) end de 10 år, som oprindeligt blev foreslået, da det vil muliggøre en hurtigere udfasning af biocidmidler, som kan erstattes af mindre miljø- og sundhedsbelastende alternativer.

Regeringen accepterer, at definitionen af ramme-formuleringer udvides, men fastholder, at udvidelsen bør begrænses til at omfatte visse hjælpestoffer.

Regeringen støtter, at der fremover skal stilles krav til artikler, som er behandlet med biocidmidler. Regeringen finder dog, at forslaget herom bør udformes på en måde, der ikke medfører unødige administrative byrder for virksomheder og myndigheder, for eksempel med hensyn til mærkningskrav. Krav til biocidbehandlede artikler vil også gælde for de artikler, som er blevet behandlet med et biocidmiddel uden for EU's område og derefter importeret til EU. Det vil påvirke beskyttelsesniveauet for miljø- og sundhed positivt, øge informationen af brugere og forbrugere og sikre mere lige konkurrencevilkår mellem EU og lande uden for EU. Regeringen kan ikke støtte, at indførelsen af kravene til artikler medfører en indsnævring af definitionen af biocidmidler, således at nogle midler, der tidligere er godkendelsespligtige som biocidmidler fremover betragtes som behandlede artikler.

Regeringen støtter forslaget om indførelse af tvungen deling af data, der kræver udførelse af forsøg på hvirveldyr, da det vil nedbringe antallet af dyreforsøg.

Regeringen kan tilslutte sig formandskabets forslag om, at aktivstofgodkendelser ikke gøres tidsbegrænsede efter den første fornyelse efter 10 år, således som det oprindeligt var foreslået af Kommissionen. Tidsbegrænsede godkendelsesperioder er efter regeringens opfattelse med til at sikre, at der løbende over tid genereres nye videnskabelige data til brug for ansøgning om fornyelse, samt at der revurderes efter de nyeste vurderingsprincipper.

Regeringen er enig i, at biocidområdet fremover flytter til kemikalieagenturet ECHA, og at der etableres en biocidproduktkomite, men det er vigtigt at medlemslandenes indflydelse fastholdes ved de procedurer og tidsfrister, der fastsættes.

Regeringen kan støtte indførelsen af et gebyrsystem, der bygger på fælles principper (gebyrstruktur i EU) og som indebærer, at medlemsstaterne kan fastsætte sit eget gebyr til dækning af udgifter forbundet med deres arbejde. Det er nødvendigt at sikre fuld kompensation for medlemslandenes udgifter, herunder deltagelsen i arbejdet i agenturet, f.eks. når et medlemsland påtager sig en særlig ekspertrolle for et aktivstof eller et biocidmiddel i agenturets biocidkomite.

Regeringen finder det vigtigt, at forslaget sikrer, at den regulering af de enkelte biocidmidler, der følger af forordningen, herunder f.eks. beslutninger om udfasning af midler fra markedet, slår igennem for alle relevante led i distributionskæden (f.eks. detaillering, oplagring, brugsled) eventuelt

med differentierede frister. Regeringen støtter, at formandskabet har foreslået en definition af markedsføring, som er mere overensstemmende med definitionerne i tilsvarende EU-regulering.

9. Tidligere forelæggelser for Folketinget Europaudvalg

Nærhedsnotat er fremsendt til Folketinget den 24. juni 2009 og grundnotat er fremsendt den 8. september 2009. Samlenotat om sagen er oversendt til Folketinget den 3. december 2009 forud for Rådsmøde (miljø) den 22. december 2009 og 27. maj 2010 med henblik på orientering.

PUNKT 2

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) - (omarbejdning)

KOM (2008) 810 endelig

- Fremskridtsrapport

Revideret notat

Resume

Med baggrund i de hidtidige erfaringer med direktivet om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE), anfører Kommissionen, at der er tre hovedformål med de foreslåede ændringer: At nedbringe de erhvervsadministrative omkostninger og byrder, der følger af direktivet uden herved at anfægte beskyttelsesniveauet, at sikre en mere effektiv gennemførelse af direktivet, samt at skærpe direktivets miljøeffekter.

Som de væsentligste ændringsforslag kan det fremhæves:

Kommissionen ønsker overfor medlemsstaterne at tydeliggøre og ensrette anvendelsesområdet for de to sammenhængende direktiver vedr. elektronikaffald (WEEE) og vedrørende farlige stoffer i elektroniske produkter (RoHS). Dette foreslås opnået ved at opstille bindende lister over de produkter, som direktiverne omfatter. Listerne vil blive suppleret gennem en komitologiproducere, idet det foreslås, at listerne fremover skal høre under RoHS-direktivet, der er et totalharmoniseringsdirektiv efter traktatens artikel 95 om det indre marked.

Der stilles endvidere forslag om en WEEE-indsamlingsprocent på 65 %, og målsætningen skal gælde for alle typer elektrisk og elektronisk udstyr (EEE). Indsamlingsprocenten fastsættes som funktion af indsamlet WEEE i forhold til mængden af EEE markedsført de to foregående år. Den foreslåede indsamlingsprocent skal opnås hvert år og første gang i 2016. De økonomiske konsekvenser for Danmark af den forhøjede målsætning vurderes til ca. 20 mio. kr. årligt til en mere borgernær indsamling af småt elektronikaffald, og yderligere udgift på 7 mio. kr. i de år, hvor der gennemføres informationskampagner. Øgede udgifter forventes afholdt af producenterne.

Producenter af EEE foreslås herudover at blive defineret og registreret på samme måde i alle medlemsstater. En producent skal kunne indberette alle krævede oplysninger for hele EU i en enkelt medlemsstats producentregister, som efterfølgende skal udveksle de nødvendige oplysninger med de øvrige medlemsstater. Hermed ønsker kommissionen at mindske den administrative byrde for producenterne. Kommissionen forventer, at forslaget vil udgøre en samlet besparelse for producenterne i EU.

1. Status

Kommissionen oversendte den 8. december 2008 ovennævnte forslag til Rådet og Parlamentet. Rådssekretariatet udsendte forslaget til medlemsstaterne den 16. december 2008, og forslaget forelå i dansk oversættelse den 22. december 2008. Forslaget blev fremsat med hjemmel i TEF artikel 175, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Et nærhedsnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2009. Et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. februar 2009.

Notat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009. Samlenotat om sagen er endvidere oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010 samt den 27. maj 2010 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010. På rådsmødet den 11. juni 2010 orienterede formandskabet om status for forhandlingerne.

Europa-Parlamentets miljøudvalg (ENVI komitéen) stemte den 20. juni 2010, og afstemning af ændringsforslag i plenarforsamlingen er fastsat til februar 2011.

Forslaget er på Rådets dagsorden for Rådsmødet (miljø) den 20. december 2010 med henblik på formandskabets fremskridtsrapport.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører 3 grundlæggende årsager til at foreslå ændringer af direktivet om affald fra elektriske og elektroniske produkter (WEEE). For det første de tekniske, retlige og administrative problemer, som de hidtidige erfaringer med direktivet har blotlagt. For det andet som et led i Kommissionens generelle Lissabon-strategiske målsætning om at forenkle EU-lovgivningen, og endelig for det tredje for at følge op på revisionsbestemmelsen i direktivet, der lægger op til at revurdere direktivets indsamlingsmålsætning. De væsentligste ændringer i direktivet vedrører herefter:

Anvendelsesområdet (artikel 2)

Direktivets anvendelsesområde berøres via to grundlæggende ændringsforslag.

A. Bindende og udtømmende produktlister.

Direktivets anvendelsesområde henviser til anvendelsesområdet for RoHS-direktivet om begrænsninger i anvendelsen af farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr. Dette sker konkret gennem at flytte Bilag 1 med produktkategorier og produktlister fra WEEE- til RoHS-direktivet. WEEE-direktivet er et minimumsdirektiv efter EF-traktatens artikel 175, og de nuværende produktlister i Bilag 1 i WEEE-direktivet er eksemplificerende. RoHS-direktivet er et indre markedsdirektiv efter EF-traktatens artikel 95. Kommissionens forslag indebærer således at produktlisterne i RoHS-direktivet gøres bindende og udtømmende. Bilagene i såvel WEEE- som RoHS-direktivet, herunder bilaget med produktlisterne, kan som hidtil ændres ved komitologi efter høring af producenter, genvindings- og behandlingsvirksomheder, miljøorganisationer og arbejdstager- og forbrugersammenslutninger.

Kommissionens forslag om bindende og udtømmende produktlister vil gælde for RoHS overensstemmelse, men produktlisterne vil kun være bindende men ikke udtømmende for så vidt angår affaldsbehandling efter WEEE-direktivet. WEEE-direktivet er netop et minimumsdirektiv og refererer til EF-traktatens artikel 175, og muligheden for at lade flere typer EEE være omfattet af WEEE-direktivet er blevet eksplicit påpeget af Kommissionen.

Kommissionen har også forsøgt at tydeliggøre, hvilke former for udstyr der er undtaget fra direktivet ved hjælp af mindre ændringer til direktivets generelle undtagelsesbestemmelser. Således uddybes det bl.a. i det omarbejdede WEEE-direktiv, at direktivet kun gælder for udstyr, der markedsføres som enkeltstående funktionelle eller kommercielle enheder.

B. Typer af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) klassificeres som affald fra husholdninger eller erhverv.

Fremover skal typer af WEEE, der kan forekomme i både husholdninger og erhverv, klassificeres og opdeles som værende enten 'affald fra private husholdninger' eller 'affald fra andre brugere end private husholdninger'. Opdelingen skal afgøres gennem komitologi og skal bl.a. bygge på, hvor stor en andel af udstyret, der sælges til hver af de to brugergrupper. Resultatet kan blive to udtømmende positiv-lister for de produkttyper, som kan anvendes i såvel husholdninger som i erhverv. En liste med de produkttyper, der er blevet klassificeret som husholdningsprodukter og derfor ved bortskaffelse altid skal betragtes som værende WEEE fra private husholdninger. Og en anden liste med de produkttyper, der er blevet klassificeret som produkter til 'andre brugere end private husholdninger' og ved bortskaffelse altid skal betragtes som WEEE fra erhverv. Indtil denne klassificering har fundet sted via komitologi, vil reguleringen af delområdet være uændret. Forslaget vurderes at have til formål at sikre en mere konsekvent overholdelse af direktivets finansieringsbestemmelser i artikel 12.

Tilpasning og præcisering af direktivets producent definition (artikel 3)

Definitionerne tilpasses bl.a. definitionerne i det nye affaldsdirektiv (2008/98/EF). Definitionen af 'producent' udvides og tilpasses især med henblik på det nye indhold i artikel 16 om registrering og producentregistre. En importør er stadigvæk dækket under producentbegrebet. Det gøres klart, at direktivet definerer en producent til at være den, der bringer EEE i omsætning i Fællesskabet.

Ny artikel 6 om bortskaffelse og transport af indsamlet affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE)

Artiklen forbyder medlemsstaterne at bortskaffe ubehandlet, særskilt indsamlet WEEE. Medlemsstaterne skal sikre, at indsamling og transport af særskilt indsamlet WEEE udføres på en måde, der optimerer genbrug og genanvendelse og isolering af farlige stoffer.

Artiklen vurderes at være begrundet i kommissionens informationer/rapporter om, at store dele af det særskilt indsamlede WEEE i EU ikke bliver håndteret korrekt og dermed ikke sikrer genanvendelse af sekundære råmaterialer og isolering af farlige stoffer.

Skærpet målsætning for indsamling af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 7)

Artiklen omfatter nu en målsætning for mængden af særskilt indsamling af WEEE, mens målsætning for nyttiggørelse er flyttet til artikel 11.

Målsætningen for den særskilte indsamling af WEEE er væsentligt skærpet. Den samlede vægt af særskilt indsamlet WEEE fra 'private husholdninger' og 'andre brugere end private husholdninger' skal nu udgøre mindst 65 % af den gennemsnitlige vægt af EEE, der er bragt i omsætning på markedet i de to foregående år i medlemsstaten. For danske husholdninger svarer dette til krav om indsamling af ca. 87.000 tons WEEE, og der blev indsamlet ca. 82.000 tons WEEE fra danske husholdninger i 2007. Det nuværende WEEE-direktiv har en målsætning om særskilt indsamling af WEEE fra private husholdninger på mindst 4 kg WEEE pr indbygger pr år (svarende til indsamling af ca. 22.000 tons WEEE i Danmark).

Det må antages, at særskilt indsamlet EEE/WEEE til genbrug kan medregnes i opnåelsen af 65 %, fordi denne mængde til genbrug må indregnes i opnåelse af nyttiggørelsesmål (se senere vedrørende artikel 11). Danmark registrerer i dag ikke mængden af EEE/WEEE til genbrug. Det er uklart, hvorledes mængden af EEE/WEEE til genbrug skal kunne registreres, og hvilke øgede omkostninger der evt. vil medgå hertil.

Der skal gennem komitologi fastsættes en fælles metode til at beregne den samlede vægt af markedsført EEE. Denne formulering er i overensstemmelse med, at der konsekvent i direktivudkastet nu tales om indberetning af EEE og WEEE i vægt, og muligheden for at indberette i antal i stedet for som vægt er slettet.

Medlemsstaterne skal sikre, producenterne opnår en indsamlingsprocent på 65 % hvert år - første gang i 2016. Medlemsstater kan indrømmes overgangsforanstaltninger via komitologi i tilfælde af, at de har vanskeligheder med at opfylde indsamlingsmålet i tide på grund af særlige nationale omstændigheder. Det foreslås, at Europa-Parlamentet og Rådet foretager en fornyet granskning af indsamlingsprocenten i 2012 bl.a. med henblik på eventuelt at fastsætte en særskilt indsamlingsprocent for udstyr til køling og frysning ud fra en rapportering fra Kommissionen.

Skærpede regler for overførsler af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 10)

Grundlæggende fastholdes det, at overførsel af WEEE skal finde sted i overensstemmelse med den gældende transportforordning. Som noget nyt skal der imidlertid via komitologi fastsættes udførlige regler for, hvad det vil sige, at behandlingen af WEEE i lande uden for EU/OECD er i overensstemmelse med de opstillede krav i WEEE-direktivet. Dette er en forudsætning for, at denne eksport af WEEE må finde sted, og at denne WEEE-mængde må indregnes i opfyldelse af nyttiggørelsesmålene opstillet i artikel 11.

Skærpede nyttiggørelsesmålsætninger og inddragelse af medicinsk udstyr (artikel 11)

Alle målsætninger er sat op med fem procentpoint, og alt særskilt indsamlet WEEE sendt i behandling må indregnes i opfyldelsen af målsætningerne. Målsætningerne beregnes som vægtprocent af særskilt indsamlet WEEE, der sendes til nyttiggørelsesvirksomhederne. Det er hermed nyt, at WEEE forberedt med henblik på genbrug må indregnes. Dette gælder uanset, om genbruget vil finde sted i medlemsstaten eller eksempelvis i et land uden for OECD, så længe reglerne for overførsel og behandling af WEEE er overholdt. Begrebet 'forberedelse med henblik på genbrug' er nyt og defineres i EU's affaldsdirektiv (2008/98/EF), som medlemslandene skal implementere inden 12. december 2010.

Der er som noget nyt opstillet målsætninger for 'Nyttiggørelse' og for 'Genbrug og genanvendelse' for kategori 8 'Medicinske anordninger'. Disse målsætninger for kategori 8 svarer til målsætningerne for kategorierne: 2 Små husholdningsapparater, 5 Belysningsudstyr, 6 Elektrisk og elektronisk værktøj, 7 Legetøj og fritids- og sportsudstyr og 9 Overvågnings- og reguleringsinstrumenter. Disse kategorier har de laveste målsætninger af de ti forskellige EEE-kategorier med mindst 75 % til nyttiggørelse og mindst 55 % til genbrug og genanvendelse. Dette er den største forskel i direktivet mellem nyttiggørelsesmål og mål for genbrug og genanvendelse, hvilket betyder, at en væsentlig mængde WEEE indenfor disse seks produktkategorier (20 vægtprocent) tillades at gå til forbrænding med høj energieffektivitet.

Alle ti kategorier af WEEE har hele tiden været omfattet af krav om særskilt indsamling, men det er først nu, at der opstilles nyttiggørelsesmål til det indsamlede WEEE fra kategori 8 Medicinske anordninger. WEEE-direktivet har således været anderledes end RoHS-direktivet, som først nu med de foreslåede ændringer i det omarbejdede direktiv kommer til at omfatte kategori 8 Medicinske anordninger og kategori 9 Overvågnings- og reguleringsinstrumenter.

Finansiering af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Kommissionen fremhæver, at producenterne bør finansiere indsamlingen af WEEE i hele affaldskæden for at undgå ukorrekt behandling og illegal eksport af WEEE samt skabe lige konkurrencevilkår i hele EU. Artikel 12 nævner nu, at "medlemsstaterne tilskynder i de relevante

tilfælde producenterne til at finansiere alle omkostninger i relation til indsamlingssteder til WEEE fra private husholdninger”.

Oplysninger til brugerne om omkostninger og særskilt bortskaffelse af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (artikel 14)

Det gøres nu permanent, at producenterne ved salg af nye produkter må gøre køberne bekendt med omkostningerne til indsamling, behandling og miljørigtig bortskaffelse.

Medlemsstaterne skal fortsat sikre, at brugerne af EEE i private husholdninger får de nødvendige oplysninger om, at WEEE skal indsamles særskilt, om de forskellige ordninger til den særskilte indsamling og om de potentielle skadelige virkninger, som farlige stoffer i EEE kan afstedkomme. Medlemsstaterne kan fortsat kræve, at disse oplysninger skal gives af producenter og/eller distributører.

Nye regler for producent registrering, samt oplysninger og rapportering (artikel 16)

Denne artikel indeholder en grundlæggende ændring af WEEE-direktivet, idet en producent nu skal kunne indføre alle relevante oplysninger vedrørende virksomhedens salg af EEE og håndtering af WEEE i alle medlemsstater gennem en detaljeret registrering i en enkelt medlemsstats producentregister. Indberetningerne skal anvendes til at kontroloverbåge producenternes finansieringsforpligtelser med hensyn til håndtering af WEEE fra såvel 'private husholdninger' som 'andre brugere end private husholdninger'. Formatet og hyppigheden af producenternes indberetning til producentregistret skal fastsættes gennem komitologi.

Hensigten med den foreslåede ændring er at mindske den administrative byrde for virksomhederne ved at harmonisere registreringen af producenter og producenternes rapportering i EU. Som en konsekvens heraf er det foreslået, at de nationale registre skal være indbyrdes kompatible. Producentregistrene i medlemsstaterne skal med andre ord udveksle oplysninger indbyrdes om markedsførte mængder EEE i de forskellige medlemsstater. Producentregistrene skal også udveksle informationer vedrørende overførsler af midler vedrørende overførslen af EEE og WEEE mellem medlemsstaterne, idet der ved midler forstås de enkelte virksomheders økonomiske omkostninger i forbindelse med varetagelse af producentansvaret.

Medlemsstaterne skal fortsat indsamle oplysninger hvert år om markedsført EEE og håndteret WEEE for de enkelte kategorier, herunder WEEE som er genbrugt eller eksporteret. Medlemsstaterne skal hvert tredje år indberette disse data til kommissionen. Oplysningerne skal angives i vægt, - muligheden for at indberette i antal er fjernet.

Skærpede bestemmelser om Inspektion og overvågning (artikel 20)

Der er øget fokus på inspektion og overvågning af implementeringen af direktivet i udkastet til det omarbejdede WEEE-direktiv. Det kræves som minimum, at der skal foregå en inspektion og overvågning af eksport af WEEE ud af EU for at sikre, at dette finder sted i overensstemmelse med transportforordningen (jævnfør de konkrete henvisninger hertil i artikel 10 i det omarbejdede WEEE-direktiv). Overvågningen af overførsel af WEEE skal ske i overensstemmelse med minimumskravene opstillet i det nye, ændrede bilag 1. Umiddelbart vurderes den nuværende danske inspektion og overvågning at opfylde kravene i bilaget, men det kan ikke udelukkes, at minimumskravene kan medføre forøgede udgifter for stat eller erhverv. Det er ikke muligt at anslå omfanget af evt. øgede udgifter.

Det kræves desuden, at medlemsstaternes inspektion også som minimum skal undersøge, om behandlingsvirksomhedernes processer er i overensstemmelse med affaldsdirektivet og med det omarbejdede WEEE-direktivs bilag II med behandlingskrav til WEEE.

Nyt Bilag I vedr. minimumskrav til overvågning af overførsler af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE)

Bilaget opstiller minimumskrav til overvågning af overførsler af WEEE som nævnt i artikel 20 stk. 2. Konkret beskrives, hvordan det skal kontrolleres, at det udførte som hævdet af eksportøren er EEE eller WEEE egnet til og med henblik på genbrug og derfor lovligt kan eksporteres til lande uden for EU. Bilaget erstatter den gældende vejledning på området med bindende retningslinjer.

De vigtigste foreslåede ændringer i det reviderede kompromisforslag i forhold til Kommissionens forslag:

Under svensk og spansk formandskab er bilaget med kategorier (flyttet tilbage i WEEE-direktivet fra RoHS-direktivet) er ændret, så de 10 kategorier er sammenlagt og ændret til 5 kategorier, som foreslået af Danmark. Produktlisterne forbliver eksemplificerende som i nuværende direktiv. Det fastholdes, at udstyr skal indpasses i en af de nu 5 foreslåede kategorier for at være omfattet direktivet.

Problematikken vedrørende affald fra EEE, som anvendes af både private og af andre end private husholdninger (dual-use) foreslås løst ved, at denne type affald altid skal betragtes som affald fra private husholdninger.

Det seneste kompromisforslag er formuleret mere klart med hensyn til, at en producent er den, der bringer et produkt i omsætning i en medlemsstat, således som det nuværende direktiv er implementeret i Danmark og de fleste andre medlemsstater. Det er modsat Kommissionens forslag om at definere en producent på Fællesskabsniveau.

Det er konkretiseret, at det fremtidige fælles format på EU-niveau til registrering og indberetninger fra producenterne til producentregistre skal omfatte markedsførte mængder, kategorier, økonomisk sikkerhedsstillelse og indberetningshyppighed, samt at online indberetning skal være mulig.

Det foreslås nu, at målsætningen om indsamlingsprocent beregnes som gennemsnit af markedsført udstyr over de seneste 3 år i stedet for de seneste 2 år, som foreslået af Kommissionen.

Under belgisk formandskab har man overvejende prioriteret RoHS-direktivet og afventet færdiggørelsen af dette, hvilket har resulteret i en begrænset fremdrift med hensyn til WEEE-forhandlingerne.

Det belgiske formandskab har dog foretaget én væsentlig ændring, idet direktivets anvendelsesområde er ændret fra lukket til åbent. Danmark har gennem forhandlingerne været fortalende for en sådan ændring. Selvom der i dag er simpelt flertal for et åbent anvendelsesområde er rådet fortsat splittet i dette spørgsmål.

3. Europa- Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver: At de foreslåede ændringer af direktivet vil bidrage til at effektivisere det indre marked; at målet om at forbedre den miljømæssige håndtering af WEEE ikke kan opfyldes effektivt, hvis medlemsstaterne handler hver for sig samt at de foreslåede administrative forenklinger vedrører virksomheder, der er aktive i mere end en medlemsstat. Kommissionen vurderer på denne baggrund, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Det gældende WEEE-direktiv 2002/96/EF er implementeret i Miljøbeskyttelseslovens §§ 9i-9o samt 9z-9å og ved Elektronikaffaldsbekendtgørelsen nr. 362/2010.

For WEEE fra husholdninger er det kommunerne, der er ansvarlige for at etablere indsamlingssteder, der er let tilgængelige for husholdninger i forhold til befolkningstætheden. Producenterne afhenter WEEE fra de kommunale indsamlingssteder. Producenterne er ansvarlige for en andel af WEEE, der svarer til deres markedsandel. Langt de fleste producenter har meldt sig ind i en kollektiv ordning, der sørger for det praktiske med at håndtere affaldet. Producenterne kan som supplement til den kommunale indsamling selv indsamle WEEE. De skal indberette dette og bliver godskrevet denne mængde.

For WEEE fra erhverv er der individuelt producentansvar, således at hver enkelt producent er ansvarlig for det EEE, de har markedsført. Dette individuelle producentansvar kan dog løftes sammen med andre producenter i en kollektiv ordning.

Producenter skal registrere sig og indberette data om markedsførte mængder EEE og tilbagetagne mængder WEEE hos WEEE-System/Dansk Producentansvarssystem. Dansk Producentansvarssystem er en privat organisation, der har fået tildelt nogle kompetencer i henhold til reguleringen.

Såfremt udkastet til det omarbejdede WEEE-direktiv vedtages som fremlagt, skal Miljøbeskyttelsesloven og Elskrotbekendtgørelsen ændres. De vigtigste ændringer er i forhold til:

- Definition af producent
- Koordineret registrering og indberetning af data
- Omfattet udstyr (scope) – lister flyttes fra WEEE-direktiv til RoHS-direktiv
- Indsamlingsmål på 65 %

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes, at direktivforslaget vil indebære behov for 1 årsværk i forbindelse med implementering, hvilket afholdes af indenfor Miljøministeriets eksisterende udgiftsrammer. Finansiering af evt. ekstraudgifter i forbindelse med de skærpede bestemmelser om inspektion og overvågning jf. art. 20, sker efter gældende retningslinjer, når der foreligger et konkret skøn. Forslaget skønnes ikke at have andre direkte statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Koordineret registrering og indberetning af data

Det foreslås at mindske den administrative byrde for producenter/importører ved at harmonisere producenternes forpligtelser angående registrering og rapportering - herunder at gøre producentregistrene i medlemsstaterne indbyrdes kompatible. Forenklingen af registreringsforpligtigheden vil, især for mindre producenter/importører af EEE, indebære en

administrativ lettelse. Lettelsen er dog ikke så stor i Danmark som i EU som helhed, da det nationale indberetningssystem er enklere i Danmark end i de fleste andre medlemsstater.

Under forudsætning af at forslaget indebærer producentregistrering i kun én medlemsstat, modtagelse af data fra ét centralt register samt vedtagelse af klare og ensartede formater og datakrav skønner Dansk Producentansvarssystem, at etableringsomkostningerne af ny IT vil være 0,5-1,0 mio. kr. med løbende driftsudgifter på 0,1-0,5 mio. kr. årligt. Dette skal finansieres af producenterne.

Indsamlingsmål på 65 %

Med direktivforslaget lægges der op til at skulle fastsætte indsamlingsmål på 65 % for både WEEE fra husholdninger og fra erhverv.

Hvad angår indsamling af WEEE fra husholdningerne, så vurderes målet at kunne nås ved øget indsamling af småt elektronikaffald, hvilket vil kræve en yderligere indsats i form af øget information til borgerne og/eller en mere borgernær indsamling af disse typer WEEE. Det skønnes, at en landsdækkende oplysningskampagne med TV-spots, dagbladsannoncer og udarbejdelse af informationsmateriale vil koste ca. 7 mio. kr., og at kampagnen eventuelt skal gentages med nogle års mellemrum. Udgifterne til en mere borgernær indsamling af småt elektronikaffald forventes at medføre omkostninger på mindst 20 mio. kr. pr. år. Det forventes, at meromkostninger for producenterne/importørerne vil blive overvæltet på forbrugerne.

For så vidt angår indsamling af WEEE fra erhverv antages det, at dette WEEE allerede i dag håndteres i henhold til elektronikaffaldsbekendtgørelsen. Der mangler pt. et samlet datagrundlag for at vurdere den nødvendige indsats. En øget indsats skal i givet fald finansieres af producenterne.

Samlet set er det Miljøstyrelsens vurdering, at det for visse produktgrupper vil kræve en yderligere indsats at kunne opfylde det nye forslag til indsamlingsmål.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Samlet set vurderes forslaget at indebære en positiv påvirkning af det eksisterende danske beskyttelsesniveau.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 7. januar til 167 interessenter med frist til den 2. februar 2009.

Der er modtaget høringssvar fra følgende høringsparter: Advokatrådet, affald danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, De samvirkende Købmænd, DI ITEK, elretur, Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA) & Branchen ForbrugerElektronik (BFE), GenvindingsIndustrien (GI), Greenpeace Nordic, Installatørernes Organisation (TEKNIQ), IT-Branchen, KL, LO, Orgalime, RenoSam, Rigsrevisionen, Realkreditrådet, 3F, VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening (VELTEK) & Foreningen af Fabrikanter og Importører af Elektriske Belysningsarmaturer (FABA) og WEEE-System/Dansk Producentansvarssystem (DPA-System).

Kommentarerne kan opdeles som følger:

3F og LO støtter forslaget uden kommentarer.

Anvendelsesområdet (artikel 2)

IT-Branchen, affald danmark, RenoSam, KL, DI ITEK og flere støtter, at WEEE-direktivets anvendelsesområde henviser til RoHS-direktivets anvendelsesområde.

DI ITEK, affald danmark, KL, GI, DPA-System, FEHA & BFE finder primært forslaget om udtømmende lister problematisk. Det påpeges bl.a., at en udtømmende liste med specifikt nævnte produkter til hver en tid vil være forældet, fordi der kommer nye produkter på markedet hele tiden. I stedet foreslås bl.a., at alt EEE som hovedregel er omfattet, og at der udarbejdes en negativliste over produkter, som ikke er omfattet.

DPA-System foreslår, at placering af produkter på såvel listen som udenfor må hvile på en ensartet og offentlig kendt metode. Endvidere bemærker DPA-System, at de medlemsstater, der oprindeligt valgte en metode med udtømmende lister i 2005/2006 alle har forladt fremgangsmåden igen, fordi metoden var uegnet.

elretur og KL støtter tydeliggørelse af WEEE-direktivets definitioner – særligt opdelingen af WEEE fra 'private husholdninger' (B2C) og fra 'andre brugere end private husholdninger' (B2B). KL finder dog, at opdelingen skal afgøres politisk og ikke indenfor rammerne af en udvalgsprocedure.

Dansk Erhverv, GI, IT-Branchen og VELTEK & FABBA støtter ikke, at typer af WEEE klassificeres enten som B2B eller B2C. Dansk Erhverv finder at, forslaget vil forhindre, at en leverandør og en kunde kan aftale, hvordan producentansvaret skal løftes i forbindelse med leverancer af produkter til erhvervsmæssig benyttelse. VELTEK & FABBA anfører for kategori 5 Belysningsudstyr, at B2B udgør det største salg og at dette udstyr ender som erhvervsaffald, også selv om produkterne kan anvendes i private husholdninger.

Indsamlingsprocent (artikel 7)

affald danmark, RenoSam, KL og flere støtter, at indsamlingsmålene fastsættes efter markedsførte mængder frem for det nuværende faste mål på 4 kg. pr. indbygger pr. år.

Med hensyn til beregningen af indsamlingsprocenten mener affald danmark og GI, at indsamlingsprocenten skal beregnes over en længere periode end de foreslåede 2 år.

Med hensyn til opnåelse af indsamlingsmålet mener elretur, DI ITEK og IT-Branchen, at målsætningen er vanskelig at opnå. elretur påpeger, at manglende registrering af eksport af funktionsduelige produkter vanskeliggør opnåelsen af målet.

Dansk Erhverv og IT-Branchen foreslår, at indsamlingsmålet på 65 % skal være et samlet mål for alle produktgrupper.

FEHA & BFE støtter ikke indsamlingsmål som en fast procentdel af foregående års markedsførte mængde og anfører, at producenterne ikke har mulighed for at forhindre, at andre aktører tilegner sig WEEE.

Nyttiggørelsesmål (artikel 11)

affald danmark, RenoSam og KL støtter, at nyttiggørelsesmålsætningerne øges. Affald danmark finder, at dette kan sikre udvikling i behandlingskvaliteten. RenoSam ønsker krav om undersøgelse af WEEE-direktivets effekt på de europæiske producenters miljøpræstationer.

Med hensyn til højere måltal for genbrug finder affald danmark, Dansk Erhverv og elretur det vigtigt, at store mål om direkte genbrug af WEEE ikke medfører eksport af produkter, der i løbet af

kort tid ender som forurenende affald i andre dele af verden. elretur mener, at EU bør overveje, om det er ønskværdigt at fremme eksporten af brugte apparater ud af EU.

Dansk Erhverv og GI mener endvidere, at det forhøjede krav til genbrug vil modvirke, at gamle og mere miljøbelastende produkter bliver udfaset fra markedet.

FEHA & BFE finder det problematisk, at lade genbrug og det dertil knyttede genanvendelsesmål indgå i WEEE-konceptet. De anfører endvidere, at det reelt ikke er muligt at få data om hvilket udstyr, der går til genbrug. Der skal i givet fald være krav om, at udstyret opfylder normer og standarder mht. sikkerhed, funktion, ydelse og dokumentation i lighed med nyt udstyr.

Finansiering af WEEE fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Dansk Erhverv, IT-Branchen, elretur, FEHA & BFE mener ikke, at producenterne skal pålægges at finansiere en større andel af tilbagetagningsudgifterne. Dansk Erhverv, FEHA & BFE anfører, at Danmarks nuværende tilbagetagnings-ordninger, hvor producentansvaret starter ved de kommunale indsamlingssteder, er stabile og velfungerende og ser derfor ingen begrundelser for at pålægge producenterne større forpligtelser.

RenoSam finder det nyt, at direktivet entydigt opfordrer producenterne til at finansiere hele affaldskæden mht. håndtering af WEEE. RenoSam mener på den baggrund og i lyset af dårlige erfaringer med samarbejdet mellem kommuner og producenterne, at der i Danmark bør overvejes nye finansieringsmodeller for kommunernes indsamling af WEEE.

affald Danmark støtter, at producentansvaret kan udvides til at omfatte en eventuel husstandsindsamling, hvis det kan gennemføres på en administrativ enkel måde.

Greenpeace Nordic og KL finder, at forslaget mangler et økonomisk incitament i produktionen af elektronik, som fremmer affaldsforebyggelse og genanvendelse. Greenpeace foreslår en finansiell individualisering af virksomhedernes betaling for oparbejdningen af affald fra netop virksomhedernes egne produkter. På denne måde vil det blive interessant for virksomhederne at udvikle mere miljørigtige produkter, som er optimeret med hensyn til genanvendelse. Greenpeace Nordic ser ingen problemer i kollektive, fysiske indsamlings- og affaldsbehandlingssystemer, men for at muliggøre producent-specifik betaling for producentens egne produkter foreslår Greenpeace Nordic, at der gennemføres stikprøveundersøgelser, eller at hvert enkelt produkt mærkes med henblik på radio frekvens identifikation (RFID).

Registrering, oplysninger og rapportering (artikel 16)

Orgalime og DI ITEK støtter nye regler for producent registrering ved harmonisering af data og rapportering. Orgalime anfører, at dette dog forudsætter en total harmonisering af WEEE-direktivets anvendelsesområde, der ikke krydsrefererer til RoHS-direktivet. DI ITEK anfører, at det vil være en fordel, hvis en virksomhed ikke længere behøver at være repræsenteret i en given medlemsstat for at kunne indrapportere til DPA-System og de kollektive ordninger. DI ITEK finder endvidere, at det skal præciseres, at registrering er en offentlig opgave.

Dansk Erhverv, RenoSam, affald danmark, KL og flere støtter endvidere forslaget. RenoSam mener, det skal gøres nemmere for producenterne at blive registreret. affald danmark mener, det skal sikres, at forhandlere af importeret brugt elektronik registreres som importører og dermed deltager i betalingen for WEEE-ordningerne i det pågældende land. Dansk Erhverv finder, at systemet vil løse mange af de problemer, der findes i relation til forskellige tolkninger af reglerne i de enkelte EU-lande.

DPA-System er enig i behovet for øget harmonisering på tværs af medlemsstaterne og finder, at der er behov for ensretning og informationsudveksling mellem de nationale registre.

Inspektion og minimumskrav til overvågning af overførsler af WEEE (artikel 20 og bilag I)

GenvindingsIndustrien, elretur, FEHA & BFE, Affald Danmark og KL støtter minimumskrav for medlemsstaternes inspektion for at styrke håndhævelsen af WEEE-direktivet.

elretur finder, at de nye bestemmelser, herunder de foreslåede omfattende dokumentationskrav, kan dæmme op for den nuværende betydelige eksport af produkter til lande med miljømæssigt dårlige behandlingsmuligheder for WEEE.

FEHA & BFE mener, at øget kontrol og overvågning imidlertid ikke kun bør gælde overførsler ud af EU men også mellem de enkelte EU-lande og anfører, at et forbud mod at overføre WEEE til lande uden en WEEE-lovgivning ville mindske den illegale eksport og forøge miljømæssig korrekt behandling.

Affald Danmark finder, at der bør etableres et klart og entydigt regelsæt, som samtidigt sikrer et ensartet niveau for tilsyn for samtlige behandlingsvirksomheder i hele Europa. Affald Danmark finder dette vil bidrage til en tilnærmelse af behandlingskvalitet i medlemsstaterne og dermed til mere lige konkurrencevilkår.

Specialudvalgshøring (Miljø)

Rammenotatet om forslaget har den 5. maj 2009 været forelagt miljøspecialudvalget i skriftlig høring. Der er modtaget bemærkninger fra seks interessenter.

DI tilkendegiver, at Regeringens holdninger generelt støttes. DI er enige i, at producenterne ikke nødvendigvis skal finansiere hele indsamlingskæden for WEEE fra private husholdninger. DI finder ikke, at producentbegrebet med fordel kan defineres på nationalt niveau i forhold til mulighederne for håndhævelse, men at der skal sikres en ensartet definition af producentbegrebet på EU-plan. Såfremt producentbegrebet defineres på nationalt niveau ønsker DI, at definitionen i Danmark så vidt muligt stemmer overens med de øvrige EU-landes.

KL finder, at innovationsniveauet indenfor området er lavt og bemærker, at der bør være tydelig økonomisk incitament til at fremme grøn innovation. KL finder det uhensigtsmæssigt, at udgiften for affaldsbehandlingen af elektronikskrot ikke afspejler produkternes miljøvenlighed.

FEHA tilkendegiver, at Regeringens holdninger generelt støttes. FEHA finder, at et mere ambitiøst mål for indsamling af WEEE kan være rimeligt, men at det ikke er rimeligt at pålægge producenterne ansvaret for, at fastlagte indsamlingsmål bliver opfyldt, da producenterne ikke kan forpligte husholdningerne til at aflevere kasseret udstyr til producenterne ordninger.

3F tilkendegiver, at Regeringens holdninger støttes. 3F finder, det skal sikres, at selskaber, der indsamler affaldet, uddanner deres personale til at håndtere dette affald korrekt, således at der sker en endnu bedre genanvendelse end den allerede eksisterende.

Forbrugerrådet forholder sig af ressourcemæssige årsager ikke til forslaget.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 23. september 2009:

FEHA mener, at et indsamlingsmål på 65 % er urealistisk højt. Dette især set i lyset af, at producenterne bliver gjort ansvarlige for at opnå målet. Producenterne kan ikke kontrollere, hvad

der sker med WEEE fra forbrugere, forhandlere, skrothandlere m.fl., og meget WEEE går udenom det lovfæstede system. FEHA finder endvidere opgørelsesmetoden vedr. indsamlingsmålet på 65 % problematisk, og at det er uklart, om hver enkelt kategori skal opnå de 65 %.

DI ITEK syntes også, at opgørelsesmetoden vedr. indsamlingsmålet er vanskelig at håndtere. DI ITEK har uddybet sine synspunkter om indsamlingsmålet ved at videresende kommentarer fra interesseorganisationen Orgalime, og DI ITEK finder ikke disse synspunkter tilstrækkeligt refereret i høringsafsnittet.

Dansk Erhverv påpegede, at elektronisk udstyr bliver lettere. Hermed bliver opgørelsesmetoden, hvor der skal indsamles 65 vægt-% WEEE i forhold til markedsført EEE de to foregående år, et problem. Der skal derfor indsamles flere og flere stk. af givne produkttyper. Dansk Erhverv lagde også vægt på, at producent så vidt muligt burde defineres på Fællesskabsniveau, samt at producenterne ikke må pålægges at skulle finansiere hele indsamlingskæden af WEEE fra private husholdninger.

Greenpeace efterlyste forslag til gode ideer til, hvordan opgørelsesmetoden for indsamlingsmålet bedst kan fastlægges. Endvidere ønskede Greenpeace at få producentansvaret mere tydeligt. Her henvises til en bedre kobling til den enkelte producent for al indsamlet WEEE og betalingen herfor, f.eks. ved at kræve RFID-mærkning af alt elektrisk udstyr eller ved et pantsystem.

DI ITEK så gerne, at WEEE-direktivet får dobbelt hjemmel, så især produktbestemmelser referer til EU Traktatens artikel 95 og de øvrige til artikel 175.

Dansk Erhverv påpegede, at affaldshåndtering generer markedet, da der er forskellige regler i de enkelte medlemslande.

Det Økologiske Råd havde forud for specialudvalgsmødet fremsendt følgende skriftlige bemærkning: Det Økologiske Råd noterer med tilfredshed, at der anbefales øget kontrol, men vil gerne yderligere understrege, at man skal være på vagt overfor produkter der ”forberedes til genbrug”, og som eksporteres ud af EU. Der skal langt mere kontrol med, om sådanne produkter faktisk er funktionsduelige. Ofte er der reelt tale om skrot - eller meget slidte produkter, der bliver til affald i løbet af kort tid. Dette er svært at kontrollere, men det er muligt at registrere den pris der opnås. Det har således vist sig, at den pris, der opnås for produkter, der sendes til Afrika, er meget lav sammenlignet med de, der sendes til andre i-lande. Dette kan indikere, at der reelt er tale om skrot. Der bør arbejdes på, at producenter betaler ud fra produktets miljøbelastning og ikke kun markedsførte mængder (altså betaler for omkostningerne ved deres egne produkter).

DI ITEK fremsendte efter mødte uddybende bemærkninger om, at de gerne ser hjemmel i artikel 95 for bestemmelser om produktdesign, mærkning og registrering, fordi produkterne har skullet mærkes og registreres forskelligt i medlemsstaterne. Endvidere finder DI ITEK, at bestemmelserne om anvendelsesområde, definitioner og producentansvar relateret til markedsføring af nye produkter også skal hjemles i artikel 95, mens bestemmelser relateret til målsætninger og affaldsbehandling bør henvises til artikel 175.

Orgalimes høringssvar til MST vedr. det omarbejdede WEEE-direktiv nævner bl.a. (ud over refererede i høringsafsnittet i den kommenterede dagsorden), at indsamlingsmålet på 65 % er urealistisk at nå for producenterne og fremfører primært de samme begrundelser som nævnt af FEHA på Miljøspecialudvalgets møde og refereret ovenfor.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 18. november 2009:

Greenpeace påpegede, at det er vigtigt med et tydeligt individuelt producentansvar for at gøre produkter mest muligt miljøvenlige fra starten af.

Sagen blev behandlet på møde i miljøspecialudvalget den 19. maj 2010, hvor der indkom følgende bemærkninger:

DI spurgte, hvorfor det vil koste 20 mio. kr. yderligere at indsamle WEEE og 7 mio. kr. til en informationskampagne, hvis Danmark ikke har problemer med at nå indsamlingsmålene. DI spurgte desuden til, hvordan beløbene var opgjort. DI understregede, at man mente, at det var nødvendigt med dobbelt hjemmel for forslaget (art. 95 og art. 175). I dag er der forskellige fortolkninger af anvendelsesområdet i medlemsstaterne. Danmark tolker anvendelsesområdet som åbent, men DI mener, at de nuværende 10 kategorier reelt er en udtømmende opstilling og dermed et lukket scope. I øvrigt mente DI, at der bør laves en impact assesment for at vurdere konsekvenserne af et åbent anvendelsesområde, inden det vedtages.

FEHA oplyste, at man også gerne ville have oplysningerne om, hvor beløbene på de 20 mio. til indsamling af WEEE og 7 mio. til en informationskampagne kom fra. Herudover ville man gerne vide, hvordan det vurderes, at man kan komme op på indsamlingsmålet på 65 procent.

Specialudvalgshøring (Miljø) den 1. december 2010 (nye synspunkter):

RenoSam kritiserer, hvis resultatet af direktivet bliver, at kommunerne bliver pålagt øgede udgifter til mere borgernær indsamling af elektronik for at opnå den indsamlingsprocent, der måtte blive fastsat i direktivet.

Dansk Erhverv er imod, hvis distributørerne pålægges at tage WEEE tilbage. Kravet om at levere oplysninger om varemærker i forbindelse med registrering må imidlertid ikke føre til anvendelse af en EU-dækkende bureaukratisk praksis. Dansk Erhverv går ikke ind for at forlænge muligheden for "synligt gebyr".

Dansk Industri er bekymret for, at der besluttet et åbent anvendelsesområde før der er lavet en konsekvensanalyse. Derved risikeres at produkter der ikke umiddelbart bør omfattes af WEEE-direktivet bliver omfattet. Det vil medføre en del administrative omkostninger for virksomhederne, uden at det bidrager med nogen miljømæssig effekt.

Det økologiske råd er kritiske over tilbageflytningen af bilaget med listen over omfattet affald fra RoHS til WEEE-direktivet. Det økologiske råd støtter den øgede målsætning for indsamling, og ønsker endnu højere indsamlingsmål da elektronikaffaldet indeholder sjældne metaller. Der gøres desuden opmærksom på at medicinsk udstyr ikke er forbrændingseget, hvorfor gabet mellem genanvendelse- og genbrugsmålet bør mindskes. Og endeligt opfordres der til, at det økonomiske ansvar for finansiering placeres entydigt hos producenterne for afleveringspunktet.

KL bakker generelt op om de foreslåede ændringer i WEEE direktivet og er specielt tilfredse med den skærpede målsætning for indsamling af WEEE og de strammere regler for eksport af WEEE. KL bemærker dog, at der er behov for bedre og mere klar regulering. KL mener desuden, at øgede omkostninger må afholdes af producenterne.

Forbrugerrådet tilslutter sig Det økologiske råds høringssvar.

7. Forhandlingssituationen

Der tegner sig en klar bevægelse mod en registrering af producenter på nationalt niveau understøttet af stort set alle medlemslande, herunder Danmark.

Der er uenighed om, hvorvidt der skal være et åbent eller lukket anvendelsesområde. En afklaring heraf er afgørende for den videre tilpasning af direktivet. Medlemslandene er delt i dette spørgsmål. Danmark støtter et åbent anvendelsesområde, hvor alt elektrisk og elektronisk udstyr er omfattet af direktivet med mindre det er eksplicit undtaget. Kommissionen foreslår et lukket anvendelsesområde, hvor kun det elektriske og elektroniske udstyr, som eksplicit er nævnt er omfattet. Situationen er nu, at der er simpelt flertal for et åbent anvendelsesområde. Det belgiske formandskab har derfor i det seneste kompromisforslag foreslået et åbent anvendelsesområde.

Der forventes enighed om en inddeling i 5 affaldskategorier, som foreslået af Danmark.

8. Regeringens holdning

Regeringen er enig i behovet for en bedre og mere klar regulering af WEEE-området og finder, at det omarbejdede direktiv indeholder forslag og elementer, der positivt vil medvirke hertil. Særligt finder Regeringen det positivt, at forslaget indeholder en mere ambitiøs indsamlingsmålsætning og hermed medvirker til en bedre miljøbeskyttelse.

Anvendelsesområde (artikel 2)

Regeringen er grundlæggende enig med Kommissionen i, at der er et behov for en mere tydelig beskrivelse af, hvilke produkter, der hører under WEEE-direktivet og til hvilken kategori, disse produkter skal henregnes. Enklere og tydeligere regler på området forventes at kunne give administrative lettelser for både producenter og myndigheder.

Det er imidlertid Regeringens opfattelse, at det grundlæggende problem med en manglende konsistent og transparent metode til at vurdere, hvorvidt et produkt er omfattet af lovgivningen, ikke løses tilfredsstillende med forslagets nuværende formuleringer med hensyn til hvad direktivet omfatter og hvilke produkter der er undtaget. Som følge heraf forudses komitologi-arbejdet med løbende at opstille bindende og omfattende produktlistor at blive en ineffektiv og i værste fald tilfældig proces, der ikke hviler på klare politisk vedtagne kriterier. På den baggrund er det Regeringens ønske, at direktivets anvendelsesområde beskrives mere entydigt og omfattende end i Kommissionens forslag – herunder hvilke produkter, der er undtaget.

Selv med gode definitioner vil arbejdet med at opstille omfattende produktlistor være problematisk. I sig selv er komitologi en tung procedure og anses ikke for velegnet til dette formål, bl.a. fordi nye produkter ikke kan forventes at blive optaget på en bindende liste i tide i forhold til nødvendig garantistillelse for efterfølgende affaldsbehandling. Således vil producentansvaret ikke kunne håndhæves rettidigt overfor de ansvarlige aktører. Regeringen finder derfor, at afgørelser i de enkelte medlemsstater efter tydelige definitioner og undtagelser forventes at være betydeligt mere effektivt og tilstrækkeligt ensartet mellem medlemsstaterne til at sikre lige konkurrencevilkår mellem producenterne.

Kommissionens forslag om at flytte bilaget med produktkategorier over i RoHS-direktivet anser Regeringen for uhensigtsmæssig, idet opdelingen i produktkategorier kun har betydning for affaldsbehandlingen (dvs. nyttiggørelsesmålsætningerne i WEEE-direktivet) og ikke for produkternes øvrige egenskaber (indhold af skadelige stoffer jævnfør RoHS-direktivet).

Regeringen støtter Kommissionens ønske om klare regler angående klassificeringen af EEE som værende enten produkter til 'private husholdninger' (B2C) eller til 'andre brugere end private husholdninger' (B2B). En entydig klassificering vil bidrage til, at producentansvaret placeres

korrekt for det udstyr, som oprindeligt er markedsført til erhverv og som ender i affaldsstrømmen fra husholdninger, hvor affaldsbehandlingen hermed finansieres af andre end producenten. Regeringen vurderer, at det er muligt at opnå en mere enkel klassificering med gode muligheder for administrative lettelser gennem klare definitioner.

Definitioner (artikel 3)

Regeringen finder det problematisk, at definitionen af producent/importør er ændret fra at være forankret i medlemsstaten til at være forankret i Fællesskabet, idet dette vanskeliggør gennemførelse af nationale regler, der ansvarliggør producenter/importører i de øvrige medlemsstater for håndtering af WEEE, der opstår i Danmark. Grundlæggende finder Regeringen det således vigtigt, at producentansvaret kan håndhæves overfor de producenter, der indfører produkterne i den enkelte medlemsstat, hvor EEE ender som affald.

Indsamlingsprocent (artikel 7)

Regeringen finder, at skærpelsen af indsamlingsmålet er et væsentligt og positivt element i det omarbejdede direktiv. Et forhøjet krav til indsamling vil have en positiv effekt på miljøbeskyttelsen, idet genanvendelsen af sekundære råstoffer kan øges og udledningen af skadelige stoffer til miljøet kan mindskes.

Regeringen støtter derfor, at der fastsættes et ambitiøst mål for indsamling af WEEE og er positiv indstillet overfor Kommissionens forslåede indsamlingsmål.

Danmark indsamler i dag væsentligt mere WEEE fra husholdninger end det nuværende direktivs mål på 4 kg. pr. borger pr. år og det anses for realistisk for Danmark at opnå målsætningen inden år 2016. Regeringen er dog opmærksom på, at beregningen og omfanget af målsætningen ikke er præciseret nærmere og ønsker afklaring heraf.

Nyttiggørelsesmål (artikel 11)

Regeringen er positivt indstillet overfor skærpelsen af nyttiggørelsesmålsætningerne for at sikre at ressourcerne i WEEE udnyttes bedst mulig og kan af samme årsag tilslutte sig Kommissionens forslag om at inddrage kategorien Medicinske anordninger.

Grundlæggende kan regeringen tilslutte sig Kommissionens intension om at tilskynde til øget genbrug for at reducere mængderne af WEEE. Regeringen finder det dog vigtigt at sikre, at Kommissionens forslag om at WEEE, der 'forberedes med henblik på genbrug' og som indgår i de forhøjede målsætninger, kun bør gælde for fuldt funktionsduelige produkter eller produktkomponenter fra affaldsmængden. Regeringen finder det endvidere vigtigt at fastholde kontrollen for at undgå illegal eksport af WEEE til lande udenfor EU, hvilket findes at være i overensstemmelse med Kommissionens forslag om ændring af bilag 1.

For så vidt angår WEEE-direktivets 10 produktkategorier finder Regeringen endvidere, at kategorierne burde afspejle den praktiske håndtering af WEEE i forbindelse med affaldsbehandlingen. Produktkategorier kan sammenskrives til færre kategorier, fordi Kommissionen nu har stillet forslag til nyttiggørelsesmål for alle 10 kategorier, og der kan opstilles målsætninger for mere forenklede kategorier, som er i overensstemmelse med målsætningerne i Kommissionens forslag. En ændret opdeling i færre kategorier vil give administrative lettelser med hensyn til producenternes indberetninger, og indberetningerne vil være af betydeligt større nøjagtighed, idet de afspejler de faktiske forhold.

Finansiering af affald og elektronisk udstyr (WEEE) fra private husholdninger (artikel 12 og præambel 19)

Kommissionen tilskynder i artikel 12 til, at producenterne bør finansiere samtlige omkostninger ved indsamling af WEEE men dog fortsat med mulighed for, at medlemsstaten kan vedtage andre finansieringsordninger i deres implementering. Regeringen finder det væsentligt, at der i direktivet opretholdes en vis fleksibilitet for, hvordan de enkelte medlemslande finder det mest hensigtsmæssigt at tilrettelægge finansiering og indsamling af WEEE fra private husholdninger. Regeringen ønsker af praktiske årsager at sikre muligheden for at fastholde den danske implementering, hvor producenterne først overtager håndterings- og finansieringsforpligtelsen for WEEE fra de private husholdninger ved indsamlingsstederne (i dag typisk genbrugspladserne). Regeringen støtter derfor, at forslaget ikke forpligter medlemslandene til at pålægge producenterne at finansiere hele indsamlingskæden for WEEE fra private husholdninger.

Oplysningerne til brugerne (artikel 14)

Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at producenterne fastholdes på deres informationsansvar med hensyn til oplysninger til brugerne om miljøfordelene ved at aflevere og indsamle WEEE særskilt.

Producent registrering, samt oplysninger og rapportering (artikel 16)

Regeringen er positiv overfor forslagets tiltag for så vidt angår den øgede koordinering af registrering og indberetning, idet producenternes administrative byrder hermed kan forventes reduceret i EU. Danmark er en af de medlemsstater, hvor producenternes registreringsforpligtelser i forbindelse med opfyldelsen af producentansvaret er forholdsvis begrænset, og Regeringen ser gerne en harmonisering efter dansk forbillede. Regeringen støtter endvidere den mulighed, som Kommissionens forslag giver for at harmonisere registreringsforpligtelserne ved fjernsalg til private husholdninger mellem medlemsstaterne.

Regeringen finder dog ikke at Kommissionens forslag om overførsel af økonomiske midler mellem EU-producenter i forskellige medlemsstater ved håndhævelse af producentansvaret for WEEE, der opstår i de enkelte medlemsstater, er hensigtsmæssigt. For at sikre en enkel håndhævelse af producenternes finansielle forpligtelse finder Regeringen det væsentligt fortsat at have en juridisk og økonomisk ansvarlig producent i den medlemsstat, hvor EEE bliver til affald, og produktansvaret skal løftes.

Inspektion og overvågning af eksport af WEEE til genbrug (artikel 20 og bilag I)

Forslaget kræver, at eksport af brugt EEE til genbrug og WEEE klargjort med henblik på genbrug skal kontrolleres efter retningslinjer, som er i overensstemmelse med den gældende vejledning til transportforordningen. Regeringen er positivt indstillet overfor en øget indsats mod illegal eksport af WEEE – herunder ulovlig eksport af ikke-funktionsdueligt EEE angivet som EEE til genbrug.

På den baggrund støttes Kommissionens forslag om, at medlemsstaterne udfører overvågning af overførsler af WEEE i overensstemmelse med forslaget til minimumskravene til overvågning i bilag 1.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Et nærhedsnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2009. Et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. februar 2009.

Samlenotat om sagen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. september 2009 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 21. oktober 2009.

Samlenotat om sagen er senest oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2010 med

henblik på forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 15. marts 2010 samt den 27. maj 2010 i forbindelse med miljøministerens orientering af udvalget forud for rådsmøde (miljø) den 11. juni 2010.

PUNKT 3

Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af direktiv 2001/18/EF for så vidt angår medlemsstaternes mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område.

KOM(2010) 375

- *Fremskridtsrapport*

Revideret notat

Resume

Kommissionen ønsker med sit forslag at ændre EU-lovgivningen for at give medlemsstaterne mulighed for selv at bestemme, hvorvidt de ønsker, at der dyrkes GM-planter på deres territorium uden at ændre godkendelsessystemet på fællesskabsniveau og uafhængigt af de tiltag, som medlemsstaterne har ret til foretage jf. udsætningsdirektivets artikel 26a for at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter (sameksistensregler).

For at undgå, at denne mulighed underminerer godkendelsessystemet på fællesskabsniveau, skal anvendelsen af denne mulighed begrundes ud fra andre forhold end dem, der i forvejen er taget stilling til inden for rammerne af det harmoniserede EU-regelsæt, som allerede omfatter procedurer for hensyntagen til de ricici, en gmo til dyrkning kan udgøre for sundheden og miljøet. Dvs. begrundelsen må ikke ske med henvisning til, at dyrkning af den pågældende GM-plante skulle medføre risici for miljø og menneskers og dyrs sundhed.

Ligeledes må anvendelse af denne mulighed ikke begrundes med hensyn til at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter, idet fællesskabslovgivningen allerede giver grundlag (artikel 26a i udsætningsdirektivet) for at løse sådanne problemer gennem sameksistensregler.

Forslaget berører ikke godkendelser til import af GMO'er til EU alene til foder og fødevarerbrug.

Forslaget blev drøftet på Rådsmødet (Landbrug og Fiskeri) den 27. september 2010 og på Rådsmødet (Miljø) den 14. oktober 2010.

1. Status

Forslaget er på Rådets dagsorden for Rådsmødet (miljø) den 20. december 2010 med henblik på formandskabets fremskridtsrapport.

Kommissionen sendte den 13. juli 2010 ovennævnte forslag til Rådet. Den danske sprogversion blev oversendt til Rådet den 16. juli 2010.

Forslaget har hjemmel i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 114 om harmonisering af medlemslandenes lovgivning vedr. det indre marked og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure jf. artikel 294.

Kommissionen har endvidere fremlagt en meddelelse KOM(2010)380 til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om valgfrihed for

medlemsstaterne til at træffe beslutninger om dyrkning af genetisk modificerede afgrøder, der beskriver baggrunden for forslaget.

Formandskabet præsenterede forslaget på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010, med en efterfølgende diskussion af det samlede forslags økonomiske konsekvenser, foreneligheden med det Indre Marked og EU's handelsmæssige forpligtelser i for eksempel WTO. Det er således den samlede idé om medlemsstaternes selvbestemmelse i forhold til godkendelse til dyrkning, der var diskussionens omdrejningspunkt.

Formandskabet satte punktet på dagsordenen på rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010 med henblik på Kommissionens præsentation af forslaget med en efterfølgende udveksling af synspunkter, særligt med henblik på forslagets bidrag til Rådskonklusionerne fra 2008 samt hvorvidt forslaget giver medlemsstaterne en anvendelig og juridisk forsvarlig mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på deres område.

Folketinget er den 3. september blevet orienteret om sagen ved nærheds- og grundnotat til Folketingets Europaudvalg. Sagen blev endvidere forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering ved samlenotat oversendt den 16. september 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010 og 30. september 2010 forud for rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010.

2. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at ændre Direktiv 2001/18/EC, art. 26 (Udsætningsdirektivet) ved at tilføje en ny art. 26b der giver medlemslandene mulighed for, at forbyde, begrænse eller hindre dyrkning af genetisk modificerede organismer (GM-planter) på deres territorium.

Muligheden for at forbyde, begrænse eller hindre dyrkning af GM-planter er efter forslaget møntet på bestemte eller alle GM-planter og et forbud kan gælde for dele af en medlemsstat eller for hele medlemsstatens territorium. Nationale forbud kan omfatte dyrkning af GMO'er godkendt til dyrkning under både udsætningsdirektivet og forordning 1829/2003.

Forslaget berører ikke godkendelser til import af GMO'er til EU alene til foder og fødevarebrug. Forslaget lægger heller ingen restriktioner for den frie handel med frø.

Udsætningsdirektivet og forordning nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer udgør et sammenhængende lovgrundlag for godkendelse af GM-planter til dyrkning i EU.

Ifølge denne lovgivning skal GM-planter til dyrkning underkastes en individuel risikovurdering før de kan blive godkendt til markedsføring i det fælles marked. Formålet er at sikre et højt niveau m.h.t. beskyttelse af miljøet og menneskers og dyrs sundhed.

Når en GM-plante er godkendt til dyrkning i overensstemmelse med denne lovgivning, kan medlemsstaterne i dag ikke forbyde eller begrænse markedsføring af denne plante, undtagen under bestemte betingelser fastlagt i fællesskabslovgivningen.

Kommissionen begrundet sit forslag med, at der i de sidste år har været tiltagende tilkendegivelser fra medlemsstaterne om, at beslutninger om den konkrete dyrkning af GM-planter mest hensigtsmæssigt sker på medlemsstatsniveau, hvorfor medlemsstaterne skulle have ret til at have en mulighed for at vedtage regler vedrørende dyrkning af GM-planter på deres territorium efter at GM-planten er blevet godkendt til markedsføring på fællesskabsniveau.

Kommissionen ønsker med sit forslag til ny artikel 26 b i udsætningsdirektivet – i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet - at give medlemsstaterne frihed til at bestemme, hvorvidt de ønsker, at der dyrkes GM-planter på deres territorium. Dette sker uden at ændre godkendelsessystemet på fællesskabsniveau og sker uafhængigt af de tiltag, som medlemsstaterne har ret til at foretage jf. udsætningsdirektivets artikel 26a for at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af genetisk modificerede organismer i andre produkter (sameksistensregler).

For at bevare godkendelsessystemet på fællesskabsniveau, skal anvendelsen af denne mulighed begrundes ud fra andre forhold end dem, der i forvejen er taget stilling til inden for rammerne af det harmoniserede EU-regelsæt, som allerede omfatter procedurer for hensyntagen til de ricici, en gmo til dyrkning kan udgøre for sundheden og miljøet.

Dvs. den enkelte medlemsstats begrundelse må ikke ske med henvisning til, at dyrkning af den pågældende GM-plante skulle medføre risici for miljø og menneskers og dyrs sundhed.

Anvendelsen af artikel 26 b må heller ikke begrundes med et ønske om at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter, idet foranstaltninger med dette formål skal træffes i de i artikel 26 a omhandlede nationale sameksistensregler.

Det vil således være en betingelse for anvendelsen af et nationalt forbud eller begrænsning af dyrkning af GM-planter efter den nye artikel 26 b, at forbuddet ikke er begrundet i risici for miljøet eller menneskers og dyrs sundhed eller i et ønske om at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter.

Forbud eller begrænsninger kan alene dreje sig om dyrkning, og ikke den uhindrede omsætning og import af genetisk modificeret udsæd. Tilsvarende må disse forholdsregler ikke være rettet imod anvendelse af udsæd i hvilket der findes tilfældig eller uundgåelige spor af GMO'er, der er godkendt i EU.

Kommissionen har endvidere den 13. juli 2010 vedtaget en ny ikke-bindende anbefaling m.h.t. udarbejdelse af sameksistensregler.

I de nye anbefalinger præciseres muligheden for, at medlemsstaterne kan begrænse dyrkning af GM-planter på større områder af deres territorium for at undgå utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i konventionelle og økologiske afgrøder (GMO-frie områder). Dog skal anvendelse af denne mulighed begrundes af medlemsstaterne ved påvisning af, at de gældende sameksistensregler ikke er tilstrækkelige til at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er.

Endelig skal anvendelsen af forbuddet eller begrænsninger for medlemslandene være i overensstemmelse med traktaterne, særligt med hensyn til ikke-diskriminering af nationale og ikke-nationale produkter og fællesskabets internationale forpligtelser f.eks. i forhold til WTO.

3. Europaparlamentets udtalelse

Europaparlamentet har endnu ikke behandlet forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Der sker med forslaget en tilbageføring af kompetence til medlemsstaterne, der hidtil har ligget på fællesskabsniveau. Dette vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagens lovgivningsmæssige konsekvenser.

Udsætningsdirektivet er implementeret i dansk lovgivning ved lov om miljø og genteknologi, lovbekendtgørelse nr. 811 af 21. juni 2007 og bekendtgørelse om godkendelse af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer, bekg. nr. 1319 af 20. november 2006 af udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Kommissionens forslag er udformet som en forordning om end den tilsigter at ændre et direktiv, nemlig direktiv 2001/18/EC (udsætningsdirektivet). En forordning kan umiddelbart anvendes i medlemsstaterne og medføre pligter og rettigheder direkte for borgerne i de enkelte EU-lande. Der kræves derfor ikke national lovgivning for, at forordningen gælder som lovgivning i medlemsstaterne.

Selv om forordningen vil have direkte virkning i dansk ret, kan der dog godt være tale om, at det er nødvendigt at fastsætte supplerende bestemmelser eller foretage justeringer i lovgivningen. I forhold til den ændring af udsætningsdirektivet der affødes af forordningen vil den normale forpligtelse til implementering i dansk ret dog kræve en nøje juridisk analyse, der ikke er gennemført for nuværende.

Forordning 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foder har direkte retskraft og er således ikke som sådan implementeret i dansk lovgivning. Bekendtgørelse nr. 1308 af 14. december 2005 om mærkning af fødevarer (§§ 72 og 77) indeholder dog straffebestemmelser om overtrædelse af forordningens regler for så vidt angår fødevarer. For så vidt angår foder er straffebestemmelserne implementeret med bekendtgørelse nr. 1177 af 11. oktober 2007 om foder og foderstofvirkomheder. Der vil ikke være behov for at ændre disse bekendtgørelser.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Erhvervsmæssigt dyrkes der ikke GMO-afgrøder i Danmark. Evt. økonomiske konsekvenser ved et fremtidigt dansk forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde vil afhænge af den pågældende GMO's karakteristika, og kan derfor ikke vurderes for nuværende.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der skønnes ikke at være samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med forslaget. Erhvervsmæssigt dyrkes der ikke GMO-afgrøder i Danmark. Evt. samfundsøkonomiske konsekvenser ved et fremtidigt dansk forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde vil afhænge af den pågældende GMO's karakteristika.

Beskyttelsesniveau

Forslaget skønnes ikke at ville påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark, da det udelukkende omhandler begrundelser for nationale dyrkningsforbud, der ligger ud over mulige miljø- og sundhedsmæssige risici.

6. Høring

Kommissionens forslag har været udsendt i almindelig høring hos relevante interesseorganisationer mv. den 15. juli 2010 med frist 23. august 2010.

Der er i alt indkommer 12 høringssvar.

3 F finder, at der i forbindelse med afgørelser inden for de enkelte medlemslande om dyrkning af GMO-afgrøder bør foretages en analyse af den samfundsmæssige nytteværdi, hvor også de arbejdsmiljømæssige forhold indgår.

Ved dyrkning i medlemslandene bør det også sikres, at medarbejderstaben har den fornødne uddannelse.

DI – organisation for erhvervslivet finder, at EU-kommissionens forslag er uheldigt og uhensigtsmæssigt, idet mulighederne for nationale forskelligheder mht. dyrkning af GMO-afgrøder indebærer risiko for fraktionering af det indre marked og en ulige konkurrencesituation. Flytningen af kompetencen til de enkelte medlemslande bryder med et helt centralt princip om harmoniserede beslutninger, og DI finder ikke, at dette brud kan forsvares med henvisning til subsidiaritetsprincippet. DI finder, at det er helt centralt at fastholde, at nationale dyrkningsforbud ikke kan begrundes i miljø-, sundheds- og sameksistensmæssige forhold, ligesom sådanne begrænsninger skal være i overensstemmelse med traktaterne og forpligtigelser i WTO.

DI frygter også, at forslaget på sigt fører til, at også import af GMO-foder og fødevarer bliver en nationale afgørelse.

Endelig finder DI, at forslaget er et yderligere tilbageskridt i forhold til udnyttelse af GM-teknologien, at vækstmuligheder i EU ikke kan indfries, og at fællesskabet derfor ikke vil være at finde blandt de førende på dette felt.

Samlet set kan DI derfor ikke støtte Kommissionens forslag.

Økologisk Landsforening støtter Kommissionens forslag.

Foreningen lægger til grund, at det ikke vil være muligt at dyrke GMO-afgrøder, uden at det vil få økonomiske konsekvenser for de producenter, der markedsfører GMO-fri produkter (f.eks. økologiske), idet det vil give øgede udgifter til adskillelse, logistisk analyser og kontrol med forekomster af GMO'er med deraf følgende tab af indtægter.

Foreningen fremhæver, at dyrkning af GMO-afgrøder forhindrer, at medlemslandene kan vælge en national erhvervspolitik, der er baseret på produktion af bæredygtige fødevarer uden anvendelse af GMO, da en voksende GMO-produktion kan udgøre en væsentlig barriere for at få flere økologiske arealer i Danmark.

Økologisk Landsforening lægger vægt på, at der ikke stilles begrænsninger for, hvilke begrundelser medlemsstaterne må anvende i forb. med forbud mod dyrkning af en GMO-afgrøde. Det bør således være tilladt at vedtage nationale forbud som led i en national erhvervsstrategi, og for at sikre GMO-fri produkter og for at sikre forbrugernes tillid til GMO-frie produkter.

Landbrug og Fødevarer finder indledningsvist, at det er særdeles vigtigt, at de danske myndigheder overfor Kommissionen påpeger nødvendigheden af, at der fremsættes forslag til løsning af det nuværende nul-tolerance problem – både i forhold til import af foder og fødevarer og i forhold til udsæd. Dette har stor betydning både for den konventionelle foder- og fødevareproduktion og den økologiske.

Landbrug og Fødevarer noterer endvidere med tilfredshed, at Kommissionen fastslår vigtigheden af sameksistensregler, der imødegår risikoen for, at landmænd lider økonomiske tab som følge af, at

andre dyrker GMO-afgrøder, og at beslutninger om markedsføring fortsat skal baseres på en vurdering fra sag til sag, af de miljø- og sundhedsmæssige risici.

Landbrug og Fødevarer finder imidlertid, at den af Kommissionens fremsatte nye rekommandation i forhold til den nugældende rekommandation er et skridt i den forkerte retning, idet den nugældende rekommandation alene lægger videnskabelige forhold til grund for udarbejdelse af sameksistensregler. Hermed kan der - iflg. Landbrug og Fødevarer - opstilles klare betingelser, der skal overholdes, hvis man skal kunne dyrke GMO-afgrøder, som på langt sigt i højere grad vil beskytte de landbrugere, som ønske at fravælge GMO, end de nationale forbud som Kommissionen lægger op til.

Landbrug og Fødevarer finder, at forslaget ikke løser de egentlige problemer, og at det kan rejse nye problemstillinger. Landbrug og fødevarer foreslår, at Danmark arbejder for, at fastslå nødvendigheden af at de enkelte medlemsstater opstiller sameksistensregler og for at fastholde de nuværende rekommandationer for sameksistens.

Landbrug og Fødevarer påpeger, at der på den måde kan opstilles klare betingelser, der skal overholdes, hvis man skal kunne dyrke GMO-afgrøder, som på langt sigt i højere grad vil beskytte de landbrugere, som ønske at fravælge GMO, end de nationale forbud som Kommissionen lægger op til.

Endelig udtrykker Landbrug og Fødevarer bekymring for, om det foreliggende forslag vedr. dyrkning er i overensstemmelse med WTO-reglerne og reglerne for det indre marked, idet muligheden for at forbyde dyrkning i modsætning til de nugældende sameksistensregler ikke er baseret på objektive kriterier.

Landbrug og Fødevarer opfordrer derfor på det kraftigste den danske regering til at arbejde for at sikre, at en evt. kommende regulering er i overensstemmelse med såvel WTO-reglerne som reglerne for det indre marked.

Afdelingen for biosystemer v/Risø DTU finder, at Kommissionens forslag er principielt rigtigt, idet dyrkningsmæssige forhold kan være vidt forskellige mellem lande og regioner, hvilket vanskeliggør sameksistens. Afdelingen finder dog, at Kommissionens forslag er upræcist i forhold til at konkretisere hvilke grunde, der anses for at være legale i forhold til et GMO-dyrkningsforbud. Kommissionens bør derfor i forslaget præcisere, hvornår et forbud er legalt. Uklarhed ved ikke at nævne, at også etiske reservationer er legale begrundelser indebærer, at der kan rejses tvivl om hvorvidt Kommissionens forslag overhovedet bliver operationelt i forhold til den differentierede holdning, som EU-landene har til GM-afgrøde dyrkning.

Danmarks Naturfredningsforening er grundlæggende tilfreds med Kommissionens forslag, der betragtes som en håndsækning til og en ekstra sikkerhed for natur og miljø i medlemslandene.

Foreningen finder dog, at der er uklarhed om, hvilke kriterier de enkelte medlemslande kan lægge til grund for et evt. forbud. DN ønsker derfor en redegørelse for, hvad der kan udløse et forbud, og om et evt. forbud kan underkendes af Kommissionen.

Endelig ønsker DN, at det sikres, at en evt. ændring af udsætningsdirektivet ikke kommer til at underminere sameksistensreglerne. Sameksistensreglerne bør stadig være gældende og bør være uafhængige af skiftende politiske flertal for og imod GMO-afgrøder.

Forbrugerrådet støtter Kommissionens forslag, idet rådet finder, at det sikrer forbrugerne et reelt valg. Det reelle valg forudsætter, at de forbrugere, der ønsker at købe GMO-fri produkter, skal sikres den mulighed uden en påført merpris fra GMO-produktion.

Foreningen af Danske Biologer støtter Kommissionens forslag.

Dansk Erhverv har ingen bemærkninger til forslaget.

Grundnotat om forslaget har den 20. juli 2010 været forelagt miljøspecialudvalget til skriftlig høring med frist den 26. juli 2010. Der kom i den forbindelse ikke bemærkninger til forslaget.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalgsmødet den 23. september 2010, hvor der indkom følgende bemærkninger:

Greenpeace mente ikke, at forslaget lever op til Rådskonklusionerne fra 2008, hvor Kommissionen bl.a. blev opfordret til at forbedre miljørisikovurderingen af GMO'er mht. langtidseffekter og effekter på målorganismer samt samarbejdet mellem EFSA og medlemslandene. Det må være muligt for medlemsstaterne at anvende miljø- og sundhedsmæssige begrundelser, hvis medlemsstaterne ønsker et forbud mod dyrkning af GM-afgrøder.

DI udtrykte deres skepsis overfor forslaget set i lyset af de udfordringer forslaget kan afstedkomme i WTO-regi. DI anførte, at det er vigtigt at finde frem til en afklaring af, hvilke begrundelser, der kan anvendes af medlemsstater, der ønsker et forbud mod dyrkning af GM-afgrøder. DI anførte, at der allerede i dag er mulighed for at afvise GM-afgrøder via sameksistensreglerne. Dette bør indgå i en orientering af Folketinget.

DN spurgte til om regeringen selv arbejdede med mulige begrundelser for et forbud.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalgsmødet den 1. december 2010, hvor var følgende bemærkninger:

Greenpeace efterlyste en omtale af baggrunden/ formålet med forslaget i notatet, så det fremgår at formålet med forslaget udover at give større fleksibilitet også er at sikre en mere smidig godkendelsesprocedure i fremtiden. Greenpeace fremhævede endvidere, at risikovurderingerne i EU ikke er gode nok, og at kritiske lande nu får mulighed for at lave nationale forbud. I den sammenhæng anfægtede Greenpeace, at miljø og sundhed ikke kan bruges som begrundelse for et nationalt forbud.

Notatet gør ifølge Greenpeace Kommissionens forslag "værre end det er", idet det af notatet fremgår, at nationale forbud ikke må begrundes med et ønske om at forhindre utilsigtet tilstedeværelse af GMO'er i andre produkter, idet fællesskabslovgivningen allerede giver grundlag for at løse sådanne problemer gennem sameksistensregler (artikel 26a i udsætningsdirektivet). Det er tidligere fremgået af forslaget, men det er ifølge Greenpeace blevet fjernet i det endelige forslag. Herudover tilkendegav Greenpeace, at de gerne så de samfundsøkonomiske fordele ved at have mulighed for at lave nationale forbud belyst. Endelig tilkendegav Greenpeace, at det er positivt, at det bliver afklaret, hvilke begrundelser, der kan anvendes i forhold til at lave nationale forbud. Det bør ifølge Greenpeace være muligt at bruge miljø og sundhed som begrundelse. Greenpeace tilkendegav endvidere, at sameksistensreglerne, som i dag er frivillige, bør være obligatoriske.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget blev drøftet på Rådsmøde (Landbrug og Fiskeri) den 27. september 2010. En række store medlemslande udtalte sig imod Kommissionens forslag, og de henviste til, at man opfattede forslaget som et brud på det indre marked, og at forslaget derfor ville medføre ulige vilkår for landmænd på tværs af Europa. Et stort antal medlemslande udtalte, at deres stillingtagen ville afvente en udtalelse fra Rådets juridiske tjeneste om forslagets forenelighed med det indre marked og WTO. Rådet overlod det til en ad hoc-gruppe at arbejde videre med forslaget.

Forslaget blev endvidere drøftet på Rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010. Kommissionen præsenterede her sit forslag og der var herefter en udveksling af synspunkter i forhold til forslagets bidrag til opfyldelsen af Rådskonklusionerne fra 2008 samt hvorvidt forslaget giver en anvendelig og juridisk forsvarlig mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af gmo'er på en medlemsstats område. Danmark og en række andre medlemslande udtrykte sig positivt overfor forslaget – herunder, at man så forslaget som et skridt på vejen til at imødekomme opfordringen i Rådskonklusionerne fra 2008 om at tilvejebringe mulighed for, at medlemsstaterne kan indføre begrænsninger eller forbud mod dyrkning af GMO-afgrøder.

Danmark understregede desuden, at det helt centrale for forslagets værdi er, at Kommissionens forslag giver medlemsstaterne en anvendelig og juridisk forsvarlig mulighed for at begrænse eller forbyde dyrkning af GMO'er på deres område. Danmark opfordrede på den baggrund Kommissionen til at redegøre for, hvilke begrundelser, der vil kunne anvendes til at begrænse eller forbyde dyrkning på eget territorium, og som ikke er i strid med WTO-reglerne.

En mindre gruppe af medlemsstater var imod forslaget, mens andre afventede udtalelsen fra Rådets juridiske tjeneste omkring forslagets forhold til det indre marked samt WTO-reglerne inden endelig stillingtagen. Kommissionen indvilligede i at arbejde videre med at udarbejde den af medlemsstaterne efterlyste liste med klare kriterier for, hvilke begrundelser, der vil kunne anvendes. For at sikre fortsat fleksibilitet understregede Kommissionen, at der ikke vil blive tale om en udtømmende liste. For så vidt angår opfølgningen på Rådskonklusionerne fra 2008 oplyste Kommissionen, at den inden årets udgang vil levere en rapport om de socio-økonomiske kriterier og komme med et udspil til, hvordan EFSA's risikovurdering kan styrkes.

Rådets Juridiske Tjeneste fremlagde den 5. november 2010 en udtalelse, der konkluderer, at 1) TFEU 114 ikke kan anvendes som hjemmelsgrundlag og at 2) den betvivler, at det er muligt for medlemslandene at vedtage foranstaltninger, jf. den nye artikel 26b – i den form den foreligger – som vil være i overensstemmelse med traktaterne eller GATT.

Kommissionen Juridiske Tjeneste konkluderer i deres udtalelse af 19. november 2010 (som svar på RJT's udtalelse), at 1) TFEU 114 er det rette hjemmelsgrundlag, at 2) forslaget er kompatibelt med WTO lovgivningen, og at det ikke kan konkluderes, at det er tvivlsomt, om medlemslandene kan vedtage foranstaltninger, der er kompatible med traktaten og GATT.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen, idet det ligger indenfor rammerne af Folketingets vedtagelse (V83) fra den 27. maj 2010 om genmodificerede afgrøder. Folketinget vedtager i V83, at Danmark i EU-regi arbejder for nationale afgørelser vedrørende dyrkning af genetisk modificerede afgrøder. Det er endvidere regeringens holdning, at Danmark i EU-regi arbejder for nærmere afklaring af, hvilke legale begrundelser, som medlemsstaterne kan benytte, for at indføre et forbud mod dyrkning af GM-afgrøder.

9. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Der er oversendt nærheds- og grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 3. september 2010 Sagen blev endvidere forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering ved samlenotat oversendt den 16. september 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010 og 30. september 2010 forud for rådsmøde (miljø) den 14. oktober 2010.

PUNKT 4

Bæredygtig materialebehandling og bæredygtig produktion og forbrug: Et nøglebidrag til et ressourceeffektivt Europa.

Dok. 15196/10

- Rådskonklusioner

Nyt notat

Resume

Udkastet følger op på det uformelle miljøministtermøde i juli i Ghent. Der sættes fokus på konceptet bæredygtig materialebehandling (Sustainable Materials Management herefter kaldet SMM) og på bæredygtig produktion og forbrug (Sustainable Consumption and Production herfra kaldet SCP) som en del af opfølgningen på EU2020 og målet om et ressourceeffektivt Europa.

Udkastet er rettet mod at sikre en styrket indsats for: fremme af en livscyklus baseret tilgang til en mere bæredygtig udnyttelse af ressourcer og materialer i Europa; udviklingen af et sammenhængende sæt af instrumenter rettet mod en mere bæredygtig udnyttelse af materialer i Europa; fremme af system innovation, bedre data og indikatorer.

Rådskonklusionerne vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark eller påvirke beskyttelsesniveauet. I det omfang der iværksættes særlige initiativer f.eks. i form af direktivforslag, i forlængelse af konklusionerne vil konsekvenserne for Danmark blive vurderet i den sammenhæng.

1. Status

Formandskabet satte temaet SMM på dagsorden ved det uformelle rådsmøde i Ghent den 12. og 13. juli 2010.

Formandskabet udsendte 19. oktober 2010 udkast til rådskonklusioner. Udkastet har været diskuteret på to møder i Rådets miljøarbejdsgruppe i november måned.

Konklusionerne er på dagsorden til vedtagelse på Miljørådsmødet den 20. december 2010.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Europaparlamentet behandler ikke udkast til Rådets konklusioner.

2. Formål og indhold

I formandskabets seneste udkast til rådskonklusioner (herefter udkastet) fokuserer rådet særligt på overvejelser knyttet til ønsket om et mere ressourceeffektivt Europa og absolut afkobling mellem ressourceforbruget og den økonomiske vækst. Overvejelserne knyttes blandt andet an til målsætningerne i EU 2020-strategien.

Udkastet indeholder følgende indledende betragtninger:

Rådet fremhæver bekymringen for, at de nuværende forbrugs- og produktionsmønstre i EU bringer tilgængeligheden af ressourcer i fare og medfører en negativ påvirkning af luft, vand, jord, menneskers sundhed samt klimaforandringer og biodiversitet både i Europa og på globalt plan.

Rådet anerkender, at de nuværende økonomiske og miljømæssige udfordringer udgør en mulighed for et skift imod en mere ressourceeffektiv økonomi, der baserer sig på en bæredygtig livsstil. Et sådant skift vil kunne forbedre miljøets tilstand i EU såvel som i lande uden for EU og vil kunne forbedre livskvaliteten og gavne konkurrenceevnen samt give et væsentligt bidrag til skabelsen af grønne job.

Rådet kommer med en række overordnede anbefalinger til Kommissionen og medlemslandene, som kort gengives i det følgende:

Rådet opfordrer Kommissionen og medlemslandene til at skifte fra fragmenterede politikker rettet mod ét aspekt af materiale kæden til en integreret tilgang rettet mod den fulde livscyklus. I forhold til Kommissionen anbefaler Rådet, at Kommissionen gør SMM og SCP til en integreret del af strategien for ressourceeffektivitet, og at Kommissionen anlægger en bred tilgang til ressourceeffektivitet, der indeholder både energi, organiske og ikke organiske materialer.

Specifikt i forhold til medlemslandene anbefaler Rådet, at medlemsstaterne støtter og bidrager til den 10-årige ramme af programmer (10YFP) for SCP som forventes vedtaget i maj 2011 på CSD 19.

I forhold til implementering af disse overordnede anbefalinger, anbefaler Rådet, at Kommissionen og medlemsstaterne lægger større vægt på designfasen, når der udvikles produktlovgivning og standarder og udnytter mulighederne for at inddrage alle relevante og væsentlige miljøkriterier over hele livscyklussen i implementeringen af Eco-design direktivet. Medlemsstaterne opfordres desuden til at forbedre markedsovervågning for at sikre efterlevelse af gennemførelsesforanstaltningerne. Kommissionen bør endvidere føre en ambitiøs europæisk politik i forhold til Eco-design og i forbindelse med det planlagte review i 2012 af det eksisterende direktiv og på baggrund af en grundig evaluering, overveje at udvide direktivets anvendelsesområde til også at omfatte andre produkter med væsentlig miljømæssig påvirkning.

Endvidere anbefaler Rådet at fremme livscyklusvurdering af produkter og adressere både den miljømæssige og sociale dimension. Derudover anbefales det at vurdere eksisterende og ny politik og lovgivning i henhold til deres betydning for materiale udnyttelsen i hele livscyklussen. Rådet anbefaler også, at samarbejdet mellem "policy makers" inden for relevante områder som miljø, energi, industri, innovation, handel og andre fremmes. Det anbefales, at der udvikles en fælles livscyklusbaseret tilgang for at mindske den globale belastning fra organiske materialestrømme (fx mad), og søge større konsistens mellem energi-, handels-, landbrugs- og andre politikker.

Rådet foreslår, at medlemsstaterne og Kommissionen tager markedsbaserede instrumenter, herunder blandt andet internalisering af miljørelaterede omkostninger, afgifter på deponering, facilitering af samarbejde omkring overgang fra beskatning af arbejdskraft til skat på ressource forbrug og gradvis eliminering af miljøskadelige subsidier i betragtning. Endvidere opfordrer Rådet til, at overveje en yderligere styrkelse af:

- markederne for genanvendelse,
- offentlige grønne indkøb,

- optimering af udviklingen af fælles standarder for end-of-waste og genanvendte materialer,
- udforskning af mulighederne for at bidrage til udviklingen af en international certificerings ordning, der garanterer et minimums behandlingsniveau for affald

Derudover mener Rådet, at medlemslandene og Kommissionen bør sikre, at alle forbrugere får den korrekte information om den miljømæssige påvirkning af deres forbrug, især via miljømærker baseret på en integreret tilgang med fokus på alle miljø påvirkninger gennem hele livscyklussen. Rådet opfordrer samtidig til at overveje yderligere at styrke arbejdet for et udvidet producentansvar for på den måde at stimulere miljøvenligt design af produkter og lukkede ressourcekredsløbssystemer. Rådet mener endvidere, at medlemslandene og Kommissionen bør investere i grønne kompetencer.

Mht. indikatorer og dataindsamling vedr. ressourceeffektivitet opfordrer Rådet medlemsstaterne og Kommissionen til at styrke og - hvor passende - ensrette data indsamlingsmetoder for materialestrømme og afspejle vigtigheden af ressourceeffektivitet i reguleringen af Miljøøkonomiske regnskaber. Derudover opfordres Kommissionen til at udvikle et standardiseret sæt af indikatorer for materiale udnyttelse og afledte effekter, under hensyntagen til livscyklusperspektivet, det potentielle skift af byrde til andre regioner eller mellem ressourcer og sociale aspekter så vel som det arbejde, der gjort i blandt andet EEA, OECD og UNEP og opstille målbare og kvantitative mål for ressourceeffektiviteten. Rådet opfordrer også Kommissionen til at tilvejebringe de nødvendige midler til at fremme SMM i de kommende finansielle perspektiver for 2013-2020 og udvikle en strategisk forskningsdagsorden fokuseret på udfordringerne i systemomstilling.

Rådet opfordrer endvidere Kommissionen til at overveje muligheden for at støtte systeminnovation gennem de eksisterende finansielle instrumenter, så som det 8. rammeprogram for forskning og udvikling, den kommende handlingsplan for Ecoinnovation, EU's Samhørighedspolitik og den fælles landbrugs- og fiskeri politik. Endelig foreslår Rådet, at Kommissionen overvejer etableringen af en multi-aktør omstillingsplatform for SMM, der bringer institutioner, industri, "policy makers", research institutioner, forbrugere og NGO'er sammen.

3. Europaparlamentets udtalelser

Europaparlamentet behandler ikke rådets konklusioner.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark og påvirker ikke beskyttelsesniveauet. I det omfang der iværksættes særlige initiativer f.eks. i form af direktivforslag, i forlængelse af konklusionerne vil konsekvenserne for Danmark blive vurderet i den sammenhæng.

6. Høring

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 1. december 2010, hvor der indkom følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI) henviste til, at der i konklusionsudkastet fandtes et afsnit vedr. producentansvar og anførte i den forbindelse, at det var DI's holdning, at reguleringen af producentansvar skal ske på EU-niveau og ikke via nationale systemer. DI anførte endvidere, at man bør prioritere de eksisterende muligheder for anvendelse af miljøkriterier i Eco-design direktivet inden en evt. revision af direktivet.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) støttede op om den danske holdning og spurgte i forhold til målbare og kvantificerbare mål for ressourceeffektivitet til hvilke målestokker man i den forbindelse arbejder efter. Herudover efterspurgte DN en eksplicit holdning til "Beyond GDP" dagsordenen, som DN støttede op om videreudvikles.

Landbrug og Fødevarer støttede op om den danske holdning og understregede i forhold til organiske materialestrømme, at der også var andre eksempler end "mad", herunder foder og affald.

Danske Regioner (DR) henviste til man i EU's Regionskomité har diskuteret indikatorudvikling, bl.a. i forhold til fordeling af strukturfondsmidlerne. DR henviste til, at der var risiko for udvikling af forskellige indikatorer for forskellige regioner og understregede, at BNP i forhold til strukturfondene fortsat bør være fordelingsnøglen.

7. Forhandlingssituation

Udkastet til rådskonklusioner blev behandlet første gang i rådets miljøarbejdsgruppe den 27. oktober 2010. Udkastet til rådskonklusioner blev generelt positivt modtaget. Flere delegationer fremhævede, at ressource effektiv økonomi ville være et af hovedemnerne i den fremtidige miljøpolitik og nøglen til win-win situationer i forhold til virksomhedernes konkurrenceevne. Flere delegationer og Kommissionen ønskede at give EU 2020 Flagships og den kommende strategi om ressource effektivitet en mere prominent plads i konklusionerne.

Kommissionen ønskede endvidere, at EU's bæredygtighedsstrategi og ressource strategien skulle bringes bedre sammen. Desuden fremhævede Kommissionen nødvendigheden af et mix af virkemidler samt behovet for en bedre implementering. En enkelt delegation ønskede at styrke den globale dimension i teksten, mens andre delegationer præciserede at de ønskede at styrke spørgsmålet om konkurrenceevne i et globalt perspektiv.

Flere delegationer ønskede at sikre bedre overensstemmelse mellem udkastet og EU 2020 strategien, vedtagne rådskonklusioner på "Beyond GDP" og "Bedre regulering", relevant EU lovgivning og CAP'en (Common Agricultural Policy). Endvidere ønskede en enkelt delegation, at målsætninger fremgik af udkastet, med henvisning til den vægt miljøministrene havde tillagt klare målsætninger på området ved det uformelle ministerrådsmøde i Ghent i juli måned 2010.

Mht. Eco-design direktivet var enkelte delegationer forbeholdne i forhold til den foreslåede tekst om udvidelse af direktivets anvendelsesområde. Kommissionen bekræftede i den forbindelse, at de ser på mulighederne i forhold til at udvide anvendelsesområdet for Eco-design direktivet for prioriterede produkter.

8. Regeringens foreløbige generelle holdninger

Danmark kan grundlæggende tilslutte sig det udarbejdede forslag til rådskonklusioner. Danmark er enig i, at der er et presserende behov for et mere bæredygtigt ressourceforbrug i Europa og finder, at der bør sigtes imod en absolut afkobling mellem den økonomiske vækst og ressourceforbrug samt miljømæssige omkostninger associeret herved. Derudover finder Danmark, at det bør fremgå af konklusionerne, at indsatsen for fremme af ressource-effektivitet forventes at bidrage positivt til bevarelse af økosystemtjenester og biodiversitet i overensstemmelse med rådskonklusioner om CBD CoP10 paragraf 14-19 dok 14975/10.

Danmark mener, at der i konklusionerne bør være en yderligere kobling til det eksisterende arbejde i EU og andre steder (OECD og UNEP) omkring Green Growth / Green Economy, herunder opfølgning af resultatet af CoP10 for biodiversitetskonventionen og forberedelserne til Rio+20 topmødet i 2012.

Danmark mener, at det også bør afspejles i konklusionerne, at indsatsen for ressourceeffektivitet også er tæt koblet med en revideret handlingsplan for bæredygtig produktion og forbrug i 2012, et kommende 7. miljøhandlingsprogram, og i en eventuel kommende revideret bæredygtighedsstrategi for EU.

Danmark lægger særlig vægt på, at Kommissionen opfordres til at foreslå konkrete målsætninger på EU plan for markant forøgelse af ressourceeffektiviteten (relateret både til det direkte og indirekte forbrug i og uden for EU) i overensstemmelse med Regeringens strategi for bæredygtig udvikling, hvor målsætningen er at ressourceeffektiviteten skal øges markant frem til 2050 og vi skal forebygge tab af ressourcer og reducere miljøbelastningen fra affald. Prioriteringen af disse målsætninger i EU's kommende strategi for ressourceeffektivitet bør også afspejles i et kommende 7. MHP.

Danmark mener, at tilgangen til ressourceeffektivitet i en kommende strategi for ressourceeffektivitet samt i et kommende 7. MHP, bør fokuseres på de områder, hvor der er udfordringer i forhold til forsyningssikkerhed og hvor ressource- og materialeforbruget i særligt omfang fører til pres på miljøet set ud fra et samlet livscyklus perspektiv. Danmark lægger endvidere vægt på, at indsatser rettet mod øget ressourceeffektivitet også skal inkludere indsatser der retter sig mod at nedbringe miljøeffekterne af forbrug.

Danmark lægger vægt på, at et kommende 7. miljøhandlingsprogram bør være den overordnede ramme for EU's indsats i forhold til SMM og SCP og den kommende strategi for ressourceeffektivitet, herunder hensynet til biodiversitet set i lyset af resultatet af CoP10.

Danmark er enig i at lægge større vægt på designfasen, når der udvikles produktlovgivning og standarder og lægger vægt på, at der etableres en dynamisk produktlovgivning og fastsættelse af standarder.

Danmark lægger vægt på at udnytte de eksisterende muligheder fremadrettet for at inddrage alle relevante og væsentlige miljøkriterier, herunder miljø- og sundhedshensyn over hele livscyklussen i implementeringen af Eco-design direktivet for allerede omfattede produktgrupper.

Danmark er meget enig i, at Kommissionen skal føre en ambitiøs politik i forhold til Eco-design og at Kommissionen i forbindelse med den planlagte evaluering i 2012 af effektiviteten af det eksisterende direktiv skal overveje at udvide direktivets anvendelsesområde til flere produktgrupper. Danmark lægger endvidere vægt på, at der i forbindelse med evalueringen

foretages en screening af relevante produktgrupper. I første omgang er det dog vigtigt, at man fremadrettet inddrager væsentlige miljøaspekter i gennemførelsesforanstaltninger, som det eksisterende direktiv allerede åbner mulighed for, og sikrer en hurtig implementering af direktivet i form af konkrete gennemførelsesforanstaltninger. På baggrund af Kommissionens evaluering i 2012 vil Danmark tage endelig stilling til en eventuel ændring af direktivet.

Danmark er ligeledes enig i at brugen af livscyklusvurdering af produkter generelt fremmes og adresserer både den miljømæssige og sociale dimension, men betoner vigtigheden af at livscyklusvurderingerne koncentrerer sig om de væsentlige miljøfaktorer, og at anvendelsen af livscyklusvurderinger ikke må føre til unødigt forsinkelse af gennemførelsesforanstaltningerne for konkrete produktgrupper. Danmark arbejder for, at der lægges vægt på at det knyttes til en styrket indsats for fremme af miljømærker og frivillige virkemidler som f.eks. grønne indkøb.

Danmark er meget positiv over for forslaget om at udvikle en fælles livscyklusbaseret tilgang for at mindske den globale belastning fra organiske materialestrømme (fx mad), og søge større konsistens mellem energi-, handels-, landbrugs- og andre politikker inden for dette område, særligt i forhold til problematikken omkring madspild, som Danmark i øvrigt mener, at EU bør have yderligere fokus på.

Danmark er enig i at styrke arbejdet for et udvidet producentansvar for på den måde at stimulere miljøvenligt design af produkter og lukkede ressourcekredsløbssystemer.

I den forbindelse bør man fremhæve resultatet af TEEB studiet (The Economics of the Ecosystems and Biodiversity) som en helhedsorienteret tilgang til kvantificering af påvirkningen af biodiversitet og de ydelser, som vi får fra økosystemerne.

Danmark er enig i, at markedsbaserede instrumenter og gradvis eliminering af miljøskadelige subsidier er vigtig. Danmark lægger vægt på, at drøftelser vedrørende konkrete initiativer fra Kommissionen på skatteområdet finder sted i ECOFIN.

Danmark finder det væsentligt, at debatten om "GDP and beyond" fortsættes. Danmark er generelt enig i, at der er behov for at supplere BNP som den centrale indikator for fremskridt. Udviklingen af nye indikatorer skal dog ske i samarbejde med andre internationale organisationer, så som OECD og Verdensbanken, for at sikre, at de nye indikatorer finder bred international anvendelse og derved opnår en bred accept. Endelig dansk stillingtagen til indikatorerne sker dog først, når de foreligger.

Danmark er enig i at styrke markedet for genanvendelse yderligere via passende betingelser for indholdet af genanvendt materiale i visse produktgrupper, optimering af udviklingen af fælles standarder for genanvendte materialer, og udforske mulighederne for at bidrage til udviklingen af et internationalt certificerings ordning, der garanterer et minimums behandlingsniveau for affald. Mht. betingelser for indholdet i genanvendt materiale i produkter mener Danmark, at kravene skal udformes således at de kan håndhæves og sikre at farlige stoffer ikke udgør en miljø- og sundhedsmæssig risiko, og under hensyntagen til ikke at bebyrde virksomhederne unødigt med administrative byrder.

Danmark foreslår at der i Rådskonklusionerne tilføjes et nyt afsnit vedr. vigtigheden af substitution hen imod mindre problematiske kemiske stoffer i produkter og produktionsprocesser for at fremme genanvendelsen og undgå udledning af farlige stoffer, herunder problematikken i relation til international handel.

Danmark støtter, at værdien af biodiversitet inkorporeres på passende vis i nationale regnskaber, i nationale og lokale strategier og planlægningsprocesser jf. den strategiske plan for biodiversitetskonventionen 2011-2020.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

PUNKT 5

Forbedring af miljøpolitiske styringsredskaber: Bedre instrumenter for miljøpolitisk styring og international miljøpolitik

dok. 14883/10

- Rådskonklusioner

Nyt notat

Resume

Udkastet til rådskonklusioner har særligt fokus på miljøpolitiske styringsinstrumenter samt overvejelser knyttet til den miljøpolitiske kontekst, som har ændret sig siden vedtagelsen af det 6. miljøhandlingsprogram (MHP) i 2002. Udkastet fokuserer således primært på behovet for en fremtidig ramme om den europæiske miljøpolitik.

I udkastet understreges vigtigheden af, at integration af miljøhensyn i andre sektorer fortsættes. Miljøhensyn er allerede integreret i overordnede strategiske initiativer som EU's bæredygtighedsstrategi og EU 2020, men det er et afgørende fremtidigt indsatsområde at sikre sektorintegration.

Planlægning og sammenhæng i miljøpolitikken, miljøinformation, bedre brug af markedsbaserede virkemidler, forbedring og implementering af EU's lovgivning, tilstrækkelig finansiering af miljøpolitikken, miljøteknologisk innovation og internationale miljøpolitiske institutioner er de miljøpolitiske styringsredskaber, som rådskonklusionerne tager udgangspunkt i.

Udkastets opfordringer til medlemslandene er rettet mod diskussionen om forbedring og implementering af EU lovgivning samt bidrag til operationalisering af EU strategier som EU 2020.

Udkastets opfordringer til Kommissionen er rettet mod evaluering af det 6. MHP i 2011 og udarbejdelse af forslag til et 7. MHP. Herudover er opfordringerne rettet mod igangsættelse af en række konkrete miljøpolitiske virkemidler og strategier.

Rådskonklusionerne vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark eller påvirke beskyttelsesniveauet.

1. Status

Formandskabet fremsendte første gang den 14. oktober 2010 udkast til rådskonklusioner til miljørådets arbejdsgruppe. Udkastet har været behandlet i oktober og november 2010.

Konklusionerne er sat på dagsordenen til vedtagelse på Miljørådsmødet den 20. december 2010.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Europa Parlamentet behandler ikke udkast til Rådets konklusioner.

2. Formål og indhold

I formandskabets udkast til rådskonklusioner (herefter udkastet) fokuserer rådet særligt på overvejelser knyttet til behovet for en fremtidig ramme om den europæiske miljøpolitik.

Udkastet til rådskonklusioner indeholder følgende indledende betragtninger:

Rådet fremhæver vigtigheden i at integrere miljøhensyn i alle EU's politikker og initiativer. Rådet værdsætter desuden den positive udvikling, der er sket de senere år, hvor flere miljøhensyn er blevet integreret i strategiske initiativer som EU 2020 og EU's bæredygtighedsstrategi.

Rådet anerkender, at den miljøpolitiske kontekst er ændret siden vedtagelsen af det 6. MHP og peger i den anledning på, at evalueringen af det 6. MHP er et vigtigt instrument til at fastlægge en fremtidig ramme for EU's miljøpolitiske indsats.

Udkastet indeholder følgende overordnede konklusioner:

Rådet understreger i udkastet, at der er behov for forbedring af miljøpolitiske styringsredskaber herunder bedre planlægning og sammenhæng i miljøpolitikken. Rådet giver således udtryk for et ønske om at skabe en fremtidig ramme for den miljøpolitiske indsats, der kan sikre samspil mellem eksisterende strategier og initiativer.

Herudover fremsættes det som afgørende, at viden og miljøinformation ensrettes og forbedres, så det muliggør opfølgning på de igangsatte strategier ligesom overholdelse og implementering af EU's miljølovgivning ønskes forbedret. Rådet fremhæver desuden den afgørende rolle, som markedsbaserede instrumenter spiller i forhold til fremtidig miljøpolitisk styring, og anerkender vigtigheden i at fjerne miljøskadelige subsidier, der findes indenfor andre EU- sektorpolitikker.

Udkastet til rådskonklusioner indeholder følgende opfordringer til medlemslandene:

- Forbedre den miljøpolitiske styring i medlemslandene, herunder bedre planlægning og sammenhæng i strategier samt implementering af lovgivning.
- Sikring af fremgang indenfor "GDP and beyond", som fokuserer på at komplementere BNP med andre indikatorer for at få et retvisende billede af fremdrift ifht. bæredygtig udvikling.
- Overveje videre skridt i forhold til at forbedre minimumskriterier i miljøtilsyn i samarbejde med relevante interessenter.
- Fortsætte arbejdet med at forbedre implementering og overholdelse af EU miljølovgivning.

Udkastet til rådskonklusioner indeholder følgende opfordringer til Kommissionen:

- At fremlægge en evaluering af 6. MHP i starten af 2011 og at fremlægge forslag til et 7. MHP så tidligt som muligt og senest januar 2012.
- Påbegynde diskussioner frem mod en ny Miljø- og Sundhedshandlingsplan (Environmental and Health Action Plan, EHAP) som skal adressere tværfaglige og udforskede områder på en god og forståelig facon således, at videnskabelige resultater kan omsættes til regulering. Handlingsplanen skal endvidere sikre sammenhæng og understøtte implementering af Miljø og Sundhedsinitiativer i EU. Derudover skal handlingsplanen fokusere på udvalgte prioriterede områder, som indeklimateknologi, nanoteknologi, human bio-monitoring, hormonforstyrrende stoffer, risikovurdering af kombinerede virkninger af kemikalier, integrerede informationssystemer og modeller til forudsigelse af sygdom.
- Sikring af fremgang indenfor "GDP and beyond".
- Udarbejde udkast til implementeringsplan for at ensrette implementeringen af et fælles miljøinformationssystem.
- Undersøge mulighederne for at styrke effektiviteten af VVM-direktivet og SMV-direktivet samt forbedre synergier til andre EU instrumenter og aftaler.
- Præsentere en køreplan for processen med at fjerne miljøskadelige subsidier, der findes i andre EU-sektorpolitikker samt monitorere og løbende rapportere om fremskridt.

- Fortsætte arbejdet med at forbedre implementering og overholdelse af EU miljølovgivning.
- Overveje videre skridt i forhold til at forbedre minimumskriterier i miljøtilsyn i samarbejde med relevante interessenter.
- Fortsætte promovering af samarbejdsprojekter på området for miljøtilsyn samt fortsætte arbejdet med at styrke implementering af lovgivning på affaldsområdet.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet behandler ikke Rådets konklusioner.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark og påvirker ikke beskyttelsesniveauet. I det omfang der iværksættes særlige initiativer f.eks. i form af direktivforslag, i forlængelse af konklusionerne vil konsekvenserne for Danmark blive vurderet i den sammenhæng.

6. Høring

Sagen har været behandlet på et møde i Miljøspecialudvalget den 1. december 2010, hvor der indkom følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI) støttede op om den danske holdning og anførte, at det er fornuftigt med et 7. miljøhandlingsprogram, idet det er det eneste instrument, hvor miljøpolitikken og instrumenterne videreudvikles og samtidig sikrer det integration af miljøhensyn horisontalt i andre politikker.

Danske Regioner (DR) støttede op om den danske holdning og gjorde opmærksom på en udtalelse fra EU's Regionskomité om netop et kommende 7. miljøhandlingsprogram.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) støttede op om den danske holdning, men anførte, at det burde fremgå heraf, at det måtte være muligt for Kommissionen at arbejde sideløbende med udformningen af et 7. miljøhandlingsprogram med Kommissionens andre initiativer, herunder flagskibsinitiativerne under EU2020.

7. Forhandlingssituationen

Udkastet er blevet behandlet i rådets miljøarbejdsgruppe i oktober og november 2010.

Alle delegationerne hilste formandskabets initiativ om de meget brede rådskonklusioner velkommen. Et af de centrale emner var, hvorvidt EU skal sigte efter at påbegynde processen om at formulere indholdet af et 7. MHP på nuværende tidspunkt. Kommissionen samt enkelte delegationer var umiddelbart af den overbevisning, at det var bedre at afvente den igangsatte slut-evaluering af det 6. MHP, samt at afvente formandskabskonferencen d. 25.-26. november 2010 om emnet og EEA's kommende europæiske miljøtilstandsrapport og først efterfølgende vurdere behovet og beslutte om et 7. MHP er vejen frem ifht. forbedring af miljøpolitikken.

En række delegationer var dog indstillede på at igangsætte processen om et 7. MHP så hurtigt som muligt ikke mindst i forvisning om, at det tager tid at få landet politiske diskussioner herom. Udgangspunktet er, at slutevalueringen af 6. MHP skal inddrages og fungere som baggrund for processen omkring et 7. MHP, men der lægges vægt på, at processen times, så der foreligger et forslag fra Kommissionen om en afløser til det 6. MHP så hurtigt som muligt og senest i januar 2012.

Der var enighed om vigtigheden af en samlet, strategisk ramme for EU's miljøindsats også i årene fremover.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er generelt positiv over for det udarbejdede forslag til rådskonklusioner. Danmark finder, at rådskonklusionernes fokus på forbedring og sammenhæng i de miljøpolitiske styringsredskaber er velvalgt, og at de konkrete konklusioner vil bidrage til fremdrift på området.

Danmark kan støtte rådskonklusionernes overordnede anbefaling om, at de miljøpolitiske styringsredskaber skal forbedres, og at planlægningen og sammenhængen mellem miljøpolitiske strategier og de øvrige sektorer styrkes. Der er fortsat betydelige miljøudfordringer i EU og globalt, som kræver nye og forbedrede løsninger. Siden udarbejdelsen af det 6. MHP har den miljøpolitiske kontekst ændret sig. Den nuværende økonomiske krise, komplekse problemstillinger på eksempelvis klima-, affalds- og biodiversitetsområderne og et voksende pres på naturens ressourcer fra en hurtigt voksende global efterspørgsel er blandt de elementer, der understreger behovet for en løbende opdatering og fornyelse af EU's miljøpolitiske styringsredskaber. Et fornyet, samlende og nytænkende EU miljøhandlingsprogram er derfor nødvendig når 6. MHP løber ud.

Danmark lægger særlig vægt på, at der udarbejdes et egentligt miljøhandlingsprogram, jf. Lissabon-traktatens artikel 192, stk. 3, som afløser for det nuværende MHP og ikke kun en strategi. Et 7. MHP skal ligesom det 6. MHP vedtages i almindelig lovgivningsprocedure og dermed være et juridisk bindende initiativ. Et miljøhandlingsprogram vil derfor skabe gode rammer om den fremtidige miljøpolitiske indsats i EU og sikre ejerskab og retning i miljøpolitikken.

Danmark er enig i, at den igangsatte evaluering af 6. MHP danner et godt udgangspunkt for at vurdere, hvordan et kommende 7. MHP kan tage form. Danmark lægger særlig vægt på, at evalueringen færdiggøres så tidligt som muligt i 2011, da et udkast fra Kommissionens side til en afløser for det 6. MHP gerne skal være klart senest januar 2012 for at undgå for stort et hul mellem den nuværende MHP og en kommende MHP.

Danmark lægger særlig vægt på, at et 7. MHP har fokus på sammenhæng og synergi mellem miljøpolitik, miljøregulering og de øvrige sektorer, og at den miljøpolitiske indsats prioriteres og er retningsgivende for fremtidige strategier og politikker. Udarbejdelsen af et 7. MHP bør koordineres og dermed ske sideløbende med Kommissionens øvrige arbejde i forhold til at påvirke strategier og politikker inden for øvrige sektorer, ligesom et 7. MHP bør sikre samspil med eksempelvis EU 2020 strategien, herunder dennes flagskibsinitiativer, opfølgningen på Nagoya i form af en biodiversitetshandlingsplan og landbrugsreformen. Det er endvidere af væsentlig betydning, at et 7. MHP fastlægger en række miljøpolitiske styringsinstrumenter, som kan anvendes både på europæisk og nationalt plan, herunder markedsbaserede virkemidler, der kan være med til at sikre en indsats for bæredygtigt forbrug og produktion.

Danmark finder det endvidere væsentligt, at et 7. MHP er bygget på tankegangen om en "grøn økonomi", der fokuserer på langsigtede investeringer i resourceeffektive og miljørigtige løsninger

og bidrager til at modsvare de store globale forandringer, som er blevet forstærket i det seneste årti. Et af de væsentligste forhold, der skal tages højde for i den sammenhæng, er, at de store udviklingsøkonomier i Kina, Indien og Brasilien med stor hast er i færd med at bringe hundrede af millioner mennesker ud af fattigdom og ind i et forbrugsmønster, der ligner OECD landenes. For at sikre mest miljøpolitisk effekt og europæiske virksomheders konkurrenceevne er det af væsentlig betydning at fokusere på mere produkt-, materiale- og ressourceorienterede styringsinstrumenter for i højere grad at ramme de globale markeder. I den forbindelse finder Danmark, at en global dimension bør integreres i det 7. MHP.

Herudover finder Danmark det meget væsentligt, at miljøteknologi får en særlig rolle i et 7. MHP som et middel til at afkoble miljøpåvirkningen fra den økonomiske vækst og på samme tid et middel at bidrage til økonomisk vækst og jobskabelse. Strømning af miljøteknologi, ressourceeffektivitet og grøn vækst skal være en rettesnor for de fremtidige overvejelser om et 7. MHP.

Danmark finder det væsentligt, at Kommissionen starter diskussionerne frem mod en ny Miljø- og sundhedshandlingsplan (Environment and Health Action Plan, EHAP). Danmark lægger særlig vægt på, at en eventuel ny plan fokuserer på at få belyst betydningen af eksponering af følsomme individer som f.eks. børn og gravide af kemiske stoffer fra mange forskellige kilder. Endelig bør information om eksponeringen af kemiske stoffer fra forbrugerprodukter være et fokusområde i handlingsplanen ligesom handlingsplanen bør have fokus på hormonforstyrrende stoffer. Danmark finder det essentielt, at handlingsplanen udformes så den reelt har indflydelse på kommissionens arbejde.

For så vidt angår miljøinformation finder Danmark det væsentligt, at debatten om "GDP and beyond" fortsættes. Danmark er generelt enig i, at der er behov for at supplere BNP som den centrale indikator for fremskridt. Udviklingen af nye indikatorer skal dog ske i samarbejde med andre internationale organisationer, så som OECD og Verdensbanken, for at sikre, at de nye indikatorer finder bred international anvendelse og derved opnår en bred accept. Endelig dansk stillingtagen til indikatorerne sker dog først, når de foreligger.

For så vidt angår markedsbaserede instrumenter gør Danmark allerede brug af markedsbaserede instrumenter og er enig i, at disse instrumenter er et afgørende bidrag til en omkostningseffektiv miljøpolitik. Det er imidlertid Danmarks generelle holdning, at beskatning er medlemsstaternes kompetence, og at konkrete initiativer på skatteområdet på EU-plan skal behandles i ECOFIN-regi.

Danmark mener dog, at EU's miljøpolitik i højere grad skal gøre brugen af markedsbaserede instrumenter nemmere og mere attraktiv for medlemslandene.

For så vidt angår finansiering af miljøpolitikken finder Danmark det positivt, at Kommissionen vil arbejde for at indtænke miljøaspektet i flere kategorier indenfor i EU's finansielle ramme, og at EU finansiering skal bidrage til at opnå målsætningerne i Europe 2020 strategien. Danmark finder det dog også væsentligt for udviklingen og implementeringen af EU's miljøpolitik, at der ud over traditionel statslig/EU finansiering også gøres brug af alternative finansieringsmuligheder. Her tænkes f.eks. på partnerskabsaftaler med private virksomheder, sponsoreringsaftaler mm.

For så vidt angår miljøteknologisk innovation finder Danmark det meget væsentligt, at en fremtidig handlingsplan for Eco-innovation kan trække på alle relevante finansieringskilder i EU også dem, som ikke er direkte møntet på miljøteknologi, som fx strukturfondene, før-tiltrædelsesfonde samt udviklingsfonde.

Danmark finder, at EU's fremtidige indsats for miljøinnovation bør prioriteres så den aktivt understøtter omkostningseffektiv gennemførelse af EU's miljøpolitik samt overførelse og eksport af miljøteknologi fra EU til u-lande og nye vækstøkonomier. Dette skal bl.a. gøres via målrettede udbud af støtte til miljøinnovation samt via EU-partnerskaber for miljø-innovation.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

PUNKT 6

Forslag til rådskonklusioner om resultater og opfølgning af den 10. partskonference (COP 10) i Biodiversitetskonventionen, Nagoya, Japan 18. – 29. oktober 2010.

doc. 16110/10

- Rådskonklusioner

Nyt dokument

Resume

Forslaget har til formål at udtrykke Rådets holdninger til beslutningerne, der blev truffet på COP 10 i Biodiversitetskonventionen (CBD), og hvordan man agter at følge op på dem.

Rådet ser med tilfredshed på de vellykkede resultater af COP 10 og fremhæver i den forbindelse vedtagelsen af en ny strategiplan 2011 – 2020, beslutningen om at videreudvikle den strategi for ressourcemobilisering, som blev vedtaget på COP 9 i 2008, beslutningen om at styrke synergien mellem politikker til at bekæmpe klimaændringer, ørkenspredning og beskytte biologisk mangfoldighed og vedtagelsen af Nagoya-protokollen om adgang til genetiske ressourcer samt rimelig og retfærdig fordeling af det udbytte (ABS-protokollen). Rådet hilser også resultaterne af det 5. partsmøde i Cartagena-protokollen om biosikkerhed under CBD velkommen og fremhæver i den forbindelse vedtagelsen af en tillægsprotokol om ansvar og erstatning for skader forvoldt af genmodificerede organismer.

Rådet understreger vigtigheden af, at målene i CBD's strategiplan 2011-2020 kommer til at række ud over natur- og biodiversitetssektoren og forpligter sig til at indarbejde de relevante mål i strategiplanen i EU's sektorpolitikker.

Rådet indvilger i at identificere og væsentlig forøge finansielle, menneskelige og tekniske ressourcer til indsatsen fra alle kilder i forhold til referencescenarier (baselines), der skal vedtages på COP 11 i 2012.

Kommissionen anmodes bl.a. om at integrere målene fra CBD's strategiplan i en kommende EU-biodiversitetsstrategi og i de igangværende reformer af EU-politikker samt påbegynde forberedelsen af EU's ratifikation af ABS-protokollen.

1. Status

Formandskabet sendte den 11. november 2010 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 20. december 2010 med henblik på vedtagelse.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Forslaget har til formål at udtrykke Rådets holdninger til beslutningerne, der blev truffet på COP 10 i Biodiversitetskonventionen (CBD), og hvordan man agter at følge op på dem.

Rådet ser med tilfredshed på de vellykkede resultater af COP 10 og fremhæver i den forbindelse vedtagelsen af ny en strategiplan 2011 – 2020, beslutningen om at videreudvikle den strategi for ressourcemobilisering, som blev vedtaget på COP 9 i 2008, beslutningen om at styrke synergien mellem politikker til at bekæmpe klimaændringer, ørkenspredning og beskytte biologisk mangfoldighed (og dermed mellem de tre Rio-konventioner, Klimakonventionen, Ørkenspredningskonventionen og Biodiversitetskonventionen) og vedtagelsen af Nagoya-protokollen om adgang til genetiske ressourcer samt rimelig og retfærdig fordeling af det udbytte (ABS-protokollen).

Rådet hilser også resultaterne af det 5. partsmøde i Cartagena-protokollen om biosikkerhed under CBD velkommen og fremhæver i den forbindelse vedtagelsen af en tillægsprotokol om ansvar og erstatning for skader forvoldt af genmodificerede organismer.

Rådet bekræfter EU's og medlemsstaternes vilje til at følge op på COP 10-beslutningerne ved gennemførlige og omkostningseffektive tiltag, og inddrage relevante aktører og sektorer for at fremme implementering af konventionen både indenfor EU og globalt. I den forbindelse understreges nødvendigheden af at integrere hensynet til biologisk mangfoldighed i sektorpolitikker og specielt de, der er forbundet med forvaltning af naturens ressourcer. Rådet understreger vigtigheden af, at det overordnede mål og delmålene i strategiplanen 2011-2020 kommer til at

række ud over natur- og biodiversitetssektoren og kommer til at omfatte alle relevante institutioner, organisationer og processer. Rådet fremhæver strategiplanens mission, om at tage effektive og hurtige skridt til at standse tabet af biologisk mangfoldighed for at sikre, at økosystemerne i 2020 er modstandsdygtige og kan fortsætte med at levere de ydelser, der sikrer variationen af liv og bidrager til menneskers velfærd og til fattigdomsbekæmpelse.

Rådet forpligter sig til at indarbejde de relevante mål i strategiplanen i EU's sektorpolitikker og understreger, at dette er helt nødvendigt for at bekæmpe de underliggende årsager til tab af biologisk mangfoldighed, begrænse det direkte pres, fremme bæredygtig udnyttelse, beskytte økosystemer, arter og genetisk mangfoldighed og dermed fremme økosystemtjenester til gavn for alle, samt styrke bevidstgørelse, deltagelse, viden og kapacitetsopbygning.

Det bekræftes, at implementering af CBD og strategiplanen vil kræve mobilisering af flere ressourcer. Rådet indvilger i at identificere og væsentlig forøge finansielle, menneskelige og tekniske ressourcer fra alle kilder i forhold til referencescenarier (baselines), der ifølge COP 10 beslutningen om ressourcemobilisering skal fastsættes på COP 11 i 2012. Rådet giver tilsagn om at medvirke til at udvikle referencescenarierne og anerkender COP 10-beslutningen om at fastsætte mål for ressourcemobilisering under forudsætning af, at disse scenarier er blevet udviklet, og at der er blevet vedtaget en effektiv ramme for rapportering. Der udtrykkes behov for stærkt EU-lederskab både fra Kommissionen og medlemsstaterne i forhold til at vurdere hvilke ressourcer, der er nødvendige til at opfylde målene i strategiplanen, og det understreges, hvor vigtigt det er, at EU's biodiversitetsprioriteter afspejles i EU's finansielle ramme.

Rådet understreger på ny, hvor vigtigt det er at få skabt stærkere sammenhæng mellem de tre Rio-konventioner, Klimakonventionen, Ørkenspredningskonventionen og Biodiversitetskonventionen i forhold til at udmønte både konventionerne selv og FN's udviklingsmål (Millenium Development Goals). Det hilses velkomment, at COP 10 har inviteret de to andre Rio-konventioner til at samarbejde med CBD om fælles aktiviteter, og at der med udgangspunkt i en COP 10-beslutning påbegyndes en proces med at vejlede om, hvordan hensyn til biologisk mangfoldighed kan integreres i Klimakonventionens aktiviteter til at begrænse CO₂-udledninger fra afskovning og forbedre skove som kulstoflagre (REDD+). Medlemsstaterne og Kommissionen anmodes om at bidrage aktivt til denne proces.

Yderligere hilser Rådet det velkomment, at COP 10 har besluttet at skabe en vidensbank for videnskabelige og tekniske informationer i forbindelse med at identificere vigtige økologiske og biologiske havområder. Den skal bidrage til at opfylde målet fra Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i 2002 om at skabe et repræsentativt netværk af beskyttede havområder senest i 2012. Rådet lover i den forbindelse, at støtte tilrettelæggelsen af regionale workshops om dette spørgsmål.

Rådet opfordrer Kommissionen til,

- at integrere målene fra strategiplanen 2011 – 2020 i EU's kommende biodiversitetsstrategi og i de igangværende reformer af EU-politikker specielt den fælles fiskeripolitik, den fælles landbrugspolitik og EU's samhørighedspolitikker,
- at sikre sammenhæng med biologisk mangfoldighed i EU's prioriteter for grøn vækst både på EU- og globalt niveau og,
- at påbegynde forberedelserne af rettidig implementering af ABS-protokollen bl.a. ved at udarbejde en grundig konsekvensvurdering.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet skal ikke udtale sig om rådskonklusionerne.

4. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant i denne sammenhæng.

5. konsekvenser for Danmark

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige-, økonomiske- og miljømæssige konsekvenser.

6. Høring

Kommissionens forslag har været udsendt til skriftlig høring hos relevante interesseorganisationer den 22. november 2010 med frist den 24. november 2010.

Der er i alt indkommet 5 høringssvar.

Dansk Skovforening finder, at den danske holdning i relation til delmål 20 "By 2020, at the latest, the mobilization of financial resources for effectively implementing the Strategic Plan 2011-2020 from all sources and in accordance with the consolidated and agreed process in the Strategy for Resource Mobilization should increase substantially from current levels. This target will be subject to changes contingent to resources needs assessments to be developed and reported by Parties.", hvor det anføres, at "Danmark mener, at forøget ressourcemobilisering skal ske indenfor rammerne af eksisterende aftaler for biodiversitet (0,56 % i 2010) og, at forøgede ressourcer også omfatter bedre og mere effektiv udnyttelse af eksisterende ressourcer samt udvikling af innovative redskaber til finansiering, herunder finansiering fra den private sektor."

Skovforeningen anser indstillingen, som værende i modstrid med intentionerne fra COP 10, idet en øget indsats for biodiversiteten vil medføre behov for øgede midler – nøjagtig som deklARATIONEN anfører. En sådan øget indsats kan ikke blot finansieres ved, at der tages midler fra andre puljer, der skal tilgodese biodiversiteten.

Greenpeace finder det uklart om regeringen er af den opfattelse at de 20 mål nævnt i den ny strategiplan for 2020 alene skal finansieres indenfor rammerne af eksisterende EU aftaler for udviklingsbistand. Hertil kommer, at fordi den i stk. 8 nævnte forøgede ressourcemobilisering til realisering af denne plan af gode grunde finder sted efter 2010, forekommer det ubegrundet at nævne de 0,56 % som er EU's tilsagn for bistand i 2010, idet EU's medlemsstater har gentaget løftet om at forøge bistanden til 0,7 % i 2015.

Greenpeace mener, at den danske regerings indstilling til udkastet til rådskonklusioner stk. 12 pind 1 og 2 bør være, at EU udover at sikre integration af målene i strategiplan 2011-2020 i de forestående reformer af CFP'en, CAP'en m.v., specifikt forpligter sig til at udarbejde aktionsplaner, der godtgør overholdelsen af de 20 strategiske mål.

DI – organisation for erhvervslivet finder, at omtalen af finansiering fra den private sektors arbejde og initiativer sikres størst effektivitet og relevans for den enkelte virksomhed, når sektorerne selv får mulighed for at tilrettelægge indsatsen og evt. iværksætte egne initiativer, inden for de overordnede politiske rammer.

DI forslår, at ordet finansiering erstattes med ressourcer, så det bedre rummer forskellige typer af involvering og aktiviteter og, at der i EU arbejdes for denne bredere fortolkning.

Endelig finder DI, at sektorernes brug af ressourcer på området bør afvejes i forhold til påvirkningen af biodiversitet.

Danmarks Naturfredningsforening (DNF) har efterfølgende indsendt skriftlige bemærkninger, hvor de ønsker, at EU generelt bør arbejde for at finde nye og flere ressourcer til biodiversitet ud over ODA'en, til anvendelse både indenfor og udenfor EU's grænser.

DNF mener endvidere, at man bør tilkendegive, at Rådet bør indvillige i at værdien af biodiversitet og økosystemtjenester skal indarbejdes bredt i EU's sektorpolitikker, strategier og handlingsplaner i tråd med intentionerne bag den strategiske plan for biodiversitet, herunder også i den finansielle sektor samt i forbindelse med produktion og forbrug. DNF finder, at dette bør indgå i rådskonklusionerne, herunder at EU er indstillet på at sætte ambitiøse, tidsfaste, målbare mål i overensstemmelse med den globale strategiske plan for 2011-2020.

Sagen blev behandlet på specialudvalgsmøde den 1. december 2010

Danmarks Naturfredningsforening (DNF) mente, at dansk holdning skulle reflektere hvilke relevante sektorpolitikker der blev refereret til i teksten. Endvidere fandt DNF, at den danske holdning skulle omfatte, at biodiversitet skulle inkluderes i de finansielle perspektiver for 2020 strategien. Ligeledes mente DNF, at finansiering af biodiversitetsinitiativerne skulle finansieres af EU.

Landbrug og Fødevarer (LF) var enige i, at biodiversitet skulle styrkes i landbrugssektoren, men at man i EU stod forholdsvis alene med den opfattelse. Ved finansiering af biodiversitetstiltag skulle der fokuseres på positive incitamenter for landbrugssektoren.

Danske Regioner (DR) var enige i, at biodiversitet skulle "main streames" i andre sektorer. Udkastet til jordbrugsdirektivet vil kunne anvendes som instrument og uden dette ville det være svært, at levere biodiversitet.

Danske Maritime understregede vigtigheden af, at planer for invasive arter blev en EU's opfølgning på Nagoya, idet processen i Internationale Maritime Organisation med henblik på forvaltning af invasive arter var en langsommelig proces.

7. Forhandlingssituationen

Udkastet til rådskonklusioner har været drøftet i Rådets miljøgruppe den 16. november 2010, hvor der var generel opbakning til udkastet. Det vil blive behandlet på ny i miljøgruppen den 25. november 2010 inden, det går direkte videre til behandling på rådsmødet (miljø) den 20. december 2010.

8. Dansk holdning

Danmark kan generelt støtte udkastet til rådskonklusioner og deler således den overordnede holdning om, at der kom gode resultater ud af COP 10. Det gælder ikke mindst gennem vedtagelsen af den såkaldte "Nagoya-pakke" bestående af strategiplanen 2011 – 2020 med konkrete mål for den fremtidige indsats, beslutningen om en mobilisering af ressourcer frem mod 2020 og fastlæggelse af konkrete mål herfor på COP 11 i 2012 samt ABS-protokollen. Danmark finder, at sidstnævnte, som var en høj prioritet for Danmark, bør fremhæves som et vigtigt instrument i forhold til at skabe incitamenter til beskyttelse af biologisk mangfoldighed og til retfærdig udbyttedeling samt juridisk klarhed.

Danmark mener, at forøget ressourcemobilisering skal ske indenfor rammerne af eksisterende EU-aftaler for udviklingsbistand, og at forøgede ressourcer også omfatter bedre og mere effektiv udnyttelse af eksisterende ressourcer samt udvikling af innovative redskaber til finansiering, herunder finansiering fra den private sektor. I den forbindelse påskønner Danmark det af G 8-landenes miljøministre initierede globale studium, "The Economics of Ecosystem and Biodiversity (TEEB), der anviser, hvordan man gennem indregning af den betydelige økonomiske værdi af biologisk mangfoldighed kan skabe økonomiske incitamenter til dens beskyttelse.

Danmark finder, at Rådet bør bekræfte, at EU er indstillet på at sætte ambitiøse, realistiske, opnåelige og målbare mål for indsatsen for biologisk mangfoldighed og integrere disse i de relevante EU-sektorpolitikker. Ligeledes bør Rådet bekræfte EU's vilje til at styrke kampen mod

ulovlig tømmerhugst og hilse det velkomment, at COP 10 lægger op til øget erfaringsudveksling på dette område.

9. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg.

PUNKT 7

Forslag til rådskonklusioner om forberedelse af det niende partsmøde i FN's Skovforum (UNFF) i New York den 24. januar til 4. februar 2011

DS 1812/10

- *Sagen er ikke på rådsmødedagsordenen for rådsmødet (miljø) d. 20. december 2010, men forventes sat på dagsordenen for et snarligt rådsmøde mhp. vedtagelse.*

Nyt notat

1. Status

Formandskabet sendte den 18. november 2010 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget ventes sat på dagsordenen (som et A-punkt) for rådsmøde (Ecofin) den 18. januar 2011 med henblik på vedtagelse.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Formålet med forslaget til rådskonklusionerne (i det følgende kaldet "forslaget") er at fastlægge den overordnede forhandlingslinje for EU's deltagelse i det niende partsmøde i FN's Skovforum.

Rådet minder i forslaget om det hidtidige arbejde i FN's Skovforum, herunder beslutningen på det ottende partsmøde i maj 2009 om skovforvaltning i foranderlige miljøer, herunder med særlig fokus på klima og biodiversitet, og beslutningen under den særlige samling i oktober 2009 om mekanismer til sikring af bæredygtig skovdrift, herunder særligt finansieringsmekanismer.

Rådet konstaterer, at den niende samling i FN's Skovforum vil overveje særlige sociale og kulturelle aspekter ved skove og omfatte et højniveau-segment. Det konstateres videre, at FN's Generalforsamling har erklæret 2011 som Internationalt Skov år.

Rådet bekræfter sit engagement i bæredygtig skovforvaltning og anerkender det bidrag dette kan yde til en bæredygtig udvikling, til en kulstoffattig økonomi, udryddelse af fattigdom samt bekæmpelse af klimaændringer, ørkendannelse og tab af biodiversitet. Samtidig peger forslaget på

behovet for større inddragelse af især kvinder og unge i en bæredygtig skovforvaltning. Tillige fremhæves skovenes kulturelle betydning og værdi.

Forslaget understreger behovet for at styrke det internationale samarbejde og handling på alle niveauer for at styrke bæredygtig skovforvaltning og for at bekæmpe skovrydning og forarmelse af skove.

Forslaget lægger op til at EU arbejder for vedtagelsen af en resolution i FN's skovforum om "Skove for mennesker" - med hensyntagen bl.a. til skovenes sociale og kulturelle værdier og behovet for en tæt inddragelse af lokalbefolkningen. Samtidig bør der ifølge forslaget lægges vægt på oprindelige folks vilkår og rettigheder.

Forslaget identificerer mulige emner til en ministerdeklaration fra højniveau-segmentet, hvorunder ministrene med ansvar for skove kan fremhæve betydningen af det ikke-juridisk bindende instrument for skove, herunder de fire global mål for skove, blandt andet i relation til de vigtigste dagsordenspunkter i Rio 20-topmødet i 2012.

Det anføres, at ministrene i deklARATIONEN afslutningsvis kunne forpligte sig politisk til at arbejde for:

- at øge skovenes bidrag til bæredygtig udvikling og til FN's udviklingsmål for 2015,
- at udvikle nationale skovprogrammer (eller lign.) som den overordnede ramme for bæredygtig skovdrift,
- at iværksætte de foranstaltninger, der er indeholdt i det ikke-juridisk bindende instrument for skove,
- at styrke skovforvaltningen og offentlig inddragelse herunder til håndtering af interessekonflikter,
- at bidrage effektivt til at bekæmpe ulovlig skovhugst og relateret handel,
- at øge skovenes rolle som middel til bekæmpelse af klimaændringer og tilpasning hertil,
- at bidrage til aktiviteter, der reducerer emissioner fra afskovning og forarmelse af skove,
- at bidrage til en revurdering af det ikke-juridisk bindende instrument for skove i 2015, hvor samtidig de fire globale mål for skove bør revurderes,
- at styrke det tværsektorielle samarbejde på nationalt plan.

Forslaget lægger samtidig op til, at Rådet opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til aktivt at støtte FN's skovforums arbejde med udvikling af finansieringsmekanismer for bæredygtig skovdrift - med henblik på at kunne nå frem til en realitetsafgørelse herom på FN's Skovforum's 10ende møde i 2013.

Forslaget tilskynder Kommissionen, medlemsstaterne, regionale og lokale myndigheder samt ikke-statslige organisationer og frivillige til at støtte skovrelaterede aktiviteter i forbindelse med FN's Internationale skov år i 2011, herunder fremhævelse af skovenes multifunktionelle rolle.

Forslaget opfordrer Skovforummets sekretariat og det internationale partnerskab for skove (CPF) til at revidere deres arbejdsprogrammer for skovene set i lyset af de beslutninger, der blev indgået på det tiende partsmøde (COP 10) i biodiversitetskonventionen i Nagoya, oktober 2010.

Der lægges op til en tilsvarende beslutning til opfølgning på den 16ende partskonference under klimakonventionen (COP16) i Cancun, november/december 2010.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige-, økonomiske- og miljømæssige konsekvenser, ligesom det ikke i sig selv har konsekvenser for skovenes drift og beskyttelsesniveau i Danmark.

6. Høring

Forslaget blev behandlet på møde i miljøspecialudvalget den 1. december 2010, hvor der ikke indkom bemærkninger.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget har været drøftet i Rådets skovgruppe den 25. november og er sat på dagsordenen igen den 20. december 2010. Derefter ventes det forelagt Coreper og Rådet.

Forslaget blev på det første møde positivt modtaget og anset for gennemgående velafbalanceret.

Flere af de store medlemslande påpegede, at skovenes potentiale til at bidrage til bæredygtig udvikling var vigtigt at få belyst på Rio +20 mødet i 2012 og at EU burde arbejde for, at FN's Skovforum kommer til at spille en aktiv rolle til formidling af viden herom i optakten til Rio +20. Endvidere, at rådskonklusionerne reflekterede samarbejdsaftalen mellem sekretariaterne mellem for FN's skovforum og biodiversitetskonventionens sekretariat. Samt at rådskonklusionerne mere præcist fremhævede de væsentligste skovrelevante beslutninger fra CBD COP10 i Nagoya og den betydning dette bør have for FN's skovforums videre arbejde.

Formandskabet påpegede samtidig, at der var behov for at finde en balance i forhold til ønsket om at fastholde rådskonklusionerne i en kortfattet form, som fokuserer på værdien af skove og deres multifunktionelle ydelser – og den rolle FN's skovforum kan spille i formidling af betydningen heraf.

8. Dansk holdning

Danmark støtter den overordnede forhandlingslinje i forslaget til rådskonklusioner forud for FN's niende skovforum.

Danmark støtter særligt, at FN's Skovforum spiller en vigtig rolle i formidlingen af skovenes multifunktionelle betydning, herunder skovenes sociale og kulturelle betydning, skovenes bidrag til en bæredygtig udvikling, til en kulstoffattig økonomi, udryddelse af fattigdom samt bekæmpelse af klimaændringer, ørkendannelse og tab af biodiversitet.

Danmark finder, at Rådskonklusionerne bør minde om den forpligtelse EU har påtaget sig til i relevante fora at arbejde for en udbredt anvendelse af midler til bekæmpelse af ulovlig tømmerhugst og relateret handel (fastlagt i rådskonklusionerne forud for det 10ende partsmøde i biodiversitetskonventionen i 2010) og samtidig fastslå, at FN's skovforum er et sådant relevant forum.

Danmark finder, at rådskonklusionerne bør byde den indgåede samarbejdsaftale mellem Biodiversitetskonventionen og FN's Skovforum velkommen og udtrykke sin opbakning til, at der som led i dette samarbejde under det internationale skov år i 2011 - og som optakt til Rio + 20 -

sættes særlig generel fokus på skovenes multifunktionelle rolle, betydning for sikring af biodiversiteten, herunder bæredygtigt drevne skoves positive bidrag til en grøn økonomi som leverandør af reproducerbare råvarer til byggeri, varefremstilling og produktion af vedvarende energi.

Danmark finder samtidig, at Skovforummet qua sit mangeårige arbejde med bæredygtighedskriterier for skovdrift kan bidrage konstruktivt til erfaringsudveksling og drøftelser om eventuel anvendelse af bæredygtighedskriterier for biomasse-produktion.

Danmark støtter, at det niende partsmøde opfordrer til, at sekretariatet for FN's skovforum og det Internationale Partnerskab for Skove reviderer deres arbejdsprogrammer i lyset beslutningerne på biodiversitetskonventionens 10ende partsmøde i Nagoya (CBD COP10) og klimakonventionens 16ende partsmøde i Cancun (UNFCCC COP16). Denne opfordring kan fremhæve de for skovene særligt vigtige beslutninger, herunder biodiversitetskonventionens beslutning om internationalt samarbejde til styrkelse af skovenes biologiske mangfoldighed, beslutningen om erfaringsudveksling om kriterier og retningslinjer for bæredygtig udnyttelse af land- og skovbrug, beslutningen om 2020-mål for stop for tab af biodiversitet, herunder at tabet af naturlige levesteder inklusive skove halveres og hvor gennemførligt bringes tæt på nul samt beslutningen om anvendelse af sikkerhedsforanstaltninger for biodiversitet ved fremtidige mekanismer, der sigter på at begrænse udslippet af CO₂ fra afskovning og forarmelse af skove i tropene.

9. Forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg.